

ARMANC

SAL 5 HEJMAR 42 / 1983

ARMANC

«ACIKLI» BİR HİKÂYE

Okuyucularımız, yazımızın başlığına bakarak hangi hikayenin neden "acıklı" olduğunu merak edecekler. Biz hemen belirtelim: hikaye, Kürdistan Devrimci-Demokrat'ların Avrupa'daki yayın organı olan ARMANC'a hareketimizin di-

tulma diye bir sorunları da yok zaten. Neyse ki, bu gerçeği kendi "devrimci ahlak ilkelerine" uyan tabanı da anlamış olacak ki, bu kadar "önem" verdikleri çarpık ve düzensiz

gellemek istediler. Böylesi engellemelerin aslında hangi kanalardan gelmesi gerektiğini çok iyi bilir, baylarımız. Buna benzer girişim ve yaptırımların, hareketimizi bölme operasyonunda da seferber edildiğini biliriz biz.

"Tasfiyecilerimiz" işi burjuvazi (devlet) kanalıyla çözemediği ve bize verilen ekonomik yardımı engelleyemediği için, kendi çıkardıkları "ARMANC" da hiç utanmadan bizi "ihanet şebekesinin artıkları" .. "yeniçeri ordusu" v.s. olarak değerlendiriyorlar. Bize hangi tarafta olduğumuzu soruyorlar.

Herşeyden önce şunu belirtelim: Kimin neyin arttığı olduğunu bizzat içinde bulunduğu yapıya, savunduğu politik görüşlerine ve somut pratiğine bakarak öğrenebiliriz. Daha düne kadar bırakın artık, bizzat ihanetin en önde gelenleri olarak değerlendirilenler, bugün beraberlerken, hangi yüzle bunlar, gerçekten devrimci kararlılık ve duyarlılık gösteren hareketimizin ileri kadrolarına bu suçlamaları yöneltebiliyorlar ? Aslında işin gerçeğine baktığımızda, hem artık'ın hem de ihanet'in kaynağını binbir düzenbazlıkla birbirine "muskalayanlar" ihanetin ta kendisidir. Onlar ihanetin kalınlarını bir üst düzeye terfi ettirerek, "devrimci" boyalar süsleyerek yeni adlarla piyasaya sürüp, aslında ihanetin ta kendisini oluşturduklar. Bugün ise aradan fazla uzun bir zaman geçmemiş olmasına rağmen, tabanları kopa kopa pek yakında. İhanetin sadece iskeleti kalacağı benziyor.

Bizim onlar gibi kimsenin arttığı olmadığımız, her takındığımız tavırda her attığımız somut adımda ortaya çıkmıştır. Bunun tersini iddia edenlere, gülünür ancak. Kaldı ki başkalarına böyle ahkam keserek büyük suçlamalar getirenler acaba neyin nesi ? Onların asıl kaynağı nedir, onlar kimin artığı ? Bu sorulara da hiç kuşkusuz gerekli yanıtlar bulunacaktır. Bu böyle biline. İşte o zaman, kimin "kitleler ve tarih önünde alınıyor, sınıf savaşı içinde kalmaya kararlı" olduğu nu daha iyi göreceğiz.

Hiç unutulmasın ki, kendi yapı ve niteliklerinden kuşku olanlar, ancak ikide bir, " kitleler önünde alınıyor" .. "devrimci ahlak ilkelerine" uyduklarını filan tekrarlar dururlar. Bizim ise kendimizden kuşquamız yok. Bildiğimiz doğru yoldan da hiç şaşmayacağız. Siyasi mücadeleyi, sınıf savaşını feodal kan davaları üzerine oturtmak isteyenlerle siyasi mücadelenin her alanında acımasız mücadele edeceğiz, onların bu yüzlerini kitleler nezdinde teşhir olması için ne gerekiyorsa yapacağız. Eleştiri ve ilişkilerinde devrimci yöntem ve normlara uymadıkları sürece, böylesi unsurların pek ciddiye alınmayacaklarını da belirtelim.

Daha önceleri resmi veya gayri resmi toplantılarda, ARMANC'ın taraf olmadığını ispatlamak için bin dereden su getirenler, açıkça yalan söylemeye kalkışanlar, bugün bu gerçeği de nihayet gecikmeli de olsa itiraf edip bununla birde övünüyorlar. Bunlar uzun bir dönem sinsi molla kurnazlığıyla ARMANC'ı kendi tasfiyeci görüşleri doğrultusunda taraf yapıp hareketi bölme emellerinde en etkin araç olarak kullanmak istediler. Bunu, herkesten çok ustaca gizlediler. Hatta her yönüyle açığa çıkmış olan bu gerçeği, gerek taban gerekse "tavan" nezdinde ustaca örtbas edebilmiş, böyle bir durumun sözkonusu olmadığını "resmi" dökümanlara bile geçirenler, bugün bunu tamamen yadsıyan laflar ediyorlar. ARMANC'ın o dönemde taraf yapılmak istendiğini açıkça itiraf ederek, bununla utanmadan övünüyorlar.

Biz ARMANC'ın hareketimizin iç sorunlarında ideolojik olarak taraf olduğunu her zaman vurguladık ve savunduk

Halen bile bu durum sözkonusudur. Biz tasfiyeciliğe, darbeci sektör anlayışa karşı sesimizi yükselttiğimizde de, hareketin birliği için tarafdık. Ama biz hiçbir zaman, denetimimizde çıkan yayın organımızı, aynı görüşü paylaşmayan hareket bünyesindeki arkadaşlarımıza karşı kullanmayı düşünmedik. Taraf olmadaki fark budur. İşte biz bu farkı ortaya çıkardığımız içindir ki örgüt düşmanı tasfiyeci-sekterlere adım attırmadık.

Ama bugün artık herkesin bildiği gibi ve bizim daha 10-12 ay önce üstüne gide gide deşifre ettiğimiz bu taraf olma durumuna nasıl son verdiğimiz ve ARMANC'ın gerçek kimliğinde kalmasını nasıl sağladığımızı hatırlayıp belki de içlerini yiyor "harikalarımız". Onlar yedikleri darbenin sersemliğinde halen sallanıp duruyorlar. Ama nafile, artık doğrulamıyacaklardır.

Onları rahatsız eden sadece bunlar değil. Onların rahatsızlıklarının en başında gelenlerini, daha önceleri ve halen kendi tabanına ve olaylardan yeterince haberdar olmayan kamuoyuna yönelik sürdürdükleri yanlış bilgilendirmenin tamamen ortaya çıkmış olması, gerçek ARMANC'ın çarpık "ARMANC"la karşılaştırıldığında, içerik-biçim-baskı-dizgi yönündeki büyük farkın hemen göze çarpması ve en önemlisi ARMANC çalışanlarının halen bütün zorluklara rağmen, inat ve azimle yürüttükleri devrimci çalışmanın sürekliliği ve ciddiliğine gösterilen tahamülsüzlük oluşturuyor.

Daha beraberken çok hatırlattık.

Onlara tekrar hatırlatalım. 2.5 yıldır binbir yalanla kandırmaya çalıştığı kendi tabanını ve devrimci-demokratik kamuoyuna, gerek hareketimizin genel sorunları gerekse ARMANC sorunlarıyla ilişkin yanlış bilgilendirmelerden vazgeçmeli, kendi dışındaki kararlı ve duyarlı insanların varlıkları yadsınmamalıdır. İnsanlar arasında düşmanlık tohumları atarak zaten hareketi bölen sekterler bu düşmanlık tohumlarını canlı tutma yönündeki olağanüstü çabaların kime yarar getirdiğini hiç düşündüler mi ? Artık herkesin kendine göre yolunu çizdiği, bu yönde çalışmalarını sürdürdüğü bir ortamda, gerçekleri görmemek için hiçbir neden yoktur.

Bugün, Kürdistan ulusal hareketini oluşturan siyasi güçlerin hatta tek tek kişilerin tarihi önemi olan bir sınavdan geçtiği dönemdir. Bu sınavı bütün kuralları bu kapsamda olan herkese eşit bir şekilde uygulanmaktadır. Sınav yeri bugün her zamankinden daha dardır. Sınavı yönetme iddiasında birçok "öğretmen", sınava girmek isteyen birçok "öğrenci" dolaşiyor ortalıkta. Bu sınavın uzun süreceğini sanmıyoruz. Her geçen gün her atılan adım, kimin veya hangi güçlerin nasıl puanlar aldığını daha belirgin olarak gösteriyor. Bugün zayıf puan alan, hatta sınavta kalma durumları olanlar maalesef çoğunlukta. Ama zaman geçmiş değil. Heran ikinci, hatta üçüncü sınav hakkı herkese tanınmıştır. Buna rağmen, sınıfı geçemeyen, kendini sınav kurallarına uyduramayanlar sınavta kalacakları gibi sınıf savaşımında da geri kalacaklar. Bu ayrışma her geçen gün sürmektedir. Bu dönemde, kimin ne olduğu ve ne olmak istediği bizzat ortaya koydukları somut pratikleriyle gayet net olarak ortadadır.

Son olarak okuyucularımızın kafasını fazla yormadan şunları söylemek istiyoruz. "Acıklı" hikayemizin sonucuna kısmen değinmiştik. "Bizimkiler" herşeyi kaybetmelerine rağmen, halen zahmet edip korsan "ARMANC" çıkarmakta ısrar etmelerine ne buyrulur ? Bütün iç ve dış kamuoyu ARMANC'ın "acıklı" hikayesini yakından öğrendikten sonra bu ısrar niye ? Bu yersiz inat gerçekleri değiştirebilir mi?

IRAK KÜRDİSTANI: geçmiş ve son gelişmeler üzerine

Feodalizmin tasfiyesi, ilk burjuva devrimiyle birlikte gerçekleşti. Ulusal sınırların çizilerek, genç ulusal devletlerin ortaya çıkıp, kapitalist gelişmenin önünün açılması, ilkin, Batı Avrupa'da yaşandı. Burjuva-milliyetçi görüş ve düşünceler biçimlenip yaygınlaşarak, çeşitli milliyetleri etki alanına aldı. Bu da, giderek Doğu Avrupa'da uluslaşmanın ve ulusçu akımların hız kazanmasında, itici rol oynadı. Ama Doğu Avrupa'da durum, Batı'dan daha farklıydı. Güçlü otokrazi ve feodal yönetimler, birçok milliyeti, "kendi" sınırları içinde "zor"la tutarak, egemenlikleri altındaki toprakları, "halklar hapishanesi"ne çevirmişlerdi. Denetiminde çeşitli milliyetler bulunan böylesi merkezi yönetimler, bir yandan, milliyetlerin kendi bünyelerinde içinde üretim ilişkilerinin gelişerek, uluslaşma sürecinin hızlanması ve burjuvazinin belirip biçimlenmeye başlayarak, Batı Avrupa'daki ulusal devrimlerin ulusçu ideolojilerinin milliyetleri etkileyerek, bağrında ulusçuluğun hızla gelişmesine de sahne oldu. Doğu Avrupa'da merkezi otokrazi ve feodal yönetimlere, hem egemen ulusun "kendi" burjuvazisi, hem de ezilen ulusların ulusçu güçleri karşı çıkmaya başladılar. Doğu Avrupa, böylece ulusal savaşımaların boyutlanarak, çeşitli biçimlerde sonuçlandığı bir alan haline geldi. Birinci paylaşım savaşımının bu döneme denk düşmesinin sonuçları olarak da çeşitli genç ulusal devletler ortaya çıktı.

Aynı dönemde çarlık Rusya'sında ezilen ulusların, çarlığa karşı sürdürdükleri ulusal savaşım biçimleriyle, tüm Rusya'daki çeşitli milliyetlerden işçi sınıfının öncülüğünde, gene çarlığa karşı yükseltilen muhalefetin, Lenin'in büyük dehası sonucu RSDİP saflarında birleştirilerek, proleteryanın öncülüğünde bir devrimle gerçekleşmesi, Sovyet devletini ortaya çıkarırken, savaştan yenilgiyle çıkan Osmanlı devletinin sınırları içinde yaşayan çeşitli uluslar da farklı süreçler sonucu, ulusal devletlerini kurdular.

Proleteryanın gelişkin olmaması, güçlü bir burjuva hareketinin yokluğu ve bunların, ezilen ulusların ilerici savaşımalarıyla birleştirilememesi gibi bir dizi nedenin sonucu olarak, Osmanlı devletinin sınırları içerisinde, farklı süreçler dizisi ortaya çıkmıştır. Savaştan yenilgiyle çıkmış olası, emperyalist devletlerin Osmanlı egemenliği altındaki topraklara yönelik "pay" istemleri ve çıkar çelişkileri, Balkanlar'da ve Araplar'ın çoğunlukta olduğu yörelerde pazarlıklar sonucu, emperyalizme bağımlı, bölgede yaşayan güçlü çevrelere dayalı yeni yeni devletcikler ortaya çıkardı.

Osmanlı devletinin kalıntıları üzerinde burjuva dönüşümleri gerçekleştirerek, Osmanlı yöneticileri tasfiye etmek ve mümkün olduğu kadarıyla, yitirilen toprakları yeniden denetim altına alarak, fiili işgali ortadan kaldırmak için harekete geçen Türkiye'li güçlerin yaptıkları hazırlıklar, Mustafa Kemal'in önderliğiyle başarıya ulaşır ve yeni genç Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşu gerçekleşir. Ne var ki, yapılan anlaşmalarla çizilen Misak-ı Milli, Kürdistan'ın ikinci kez resmen parçalanması sonucunu doğurdu. İlkın 1639'da Kasrı Şirin anlaşmasıyla ikiye bölünmüş olan Kürdistan, Misak-ı Milli ile ikinci kez bölünerek, üç parçaya ayrılıyordu. Kürdistan'ın diğer bölümü, bu sınırların dışındaydı.

Türkiye'de yeni bir sömürgeci devletin ortaya çıkması ve sınırların çizilerek resmîleşmesinden sonra artık iş, İzmir İktisat Kongresi'yle saptanan ekonomik politika doğrultusunda kapitalizmin geliştirilerek, sermaye birikiminin hızla sağlanmasına kalıyordu. Bu arada, Kürt ulusal güçlerinin kıpırdanmasına bile izin verilmeyerek kanla bastırılması ve komünist hareketin geriletılarak yok edilmesi, dönemin "zorunlu" yönelimi olarak belirlendi.

Türkiye'de durum böyleyken, İran'da tam bir keşmekeşlik sürüyordu. Güçlü bir otorite ve ordu yok gibiydi. İran Kazak birlikleri, jandarma güçleri, İran sınırları içinde etkinlik kuramıyorlardı. Çiştli milliyetlerin çatışmaları ve kendi başına buyruk davranışları karşısında yönetim etkisiz kalıyor ve onlar üzerinde otorite sağlayamıyordu. Ama sınırları belli bir İran ve Tahran'da oturan bir Şah vardı. Bu olumsuzluklarına karşın gene de İran yönetimi, 1920-1926 arasında Sımko öncülüğündeki Kürt hareketini Türkiye'nin yardımıyla bastırabilmişti.

Bugün Irak diye adlandırılan bölgede ise İngilizler yerleşmiş ve Araplar'dan oluşan bir yönetimi işbaşına atamışlardı. Kürtlerle de iyi geçinmek niyetindeydiler. Nitekim, manda yönetimini sürekli destekleyerek, onun biçimlenip gelişmesine yardımcı oldular. Sonuçta, Irak olarak bilinen yeni devlet ortaya çıktı. Bu arada, günümüzde Suriye olarak bilinen bölgede ise Fransızlar, gene Araplar'dan oluşan bir manda yönetimi oluşturup, Irak'la sınırlarını çizerek, Kürdistan'ın dört parçaya bölünmesi sonucunu yaratmışlardı.

Sonuç olarak, Osmanlı imparatorluğunun çökmesi, imparatorluğun güney-doğusunda ve Anadolu'da farklı biçimlerde yeni genç devletlerin ortaya çıkmasına yol açarken, daha önce bölünmüş olan Kürdistan'ın iki kez daha parçalanarak, dört ayrı parçada, dört ayrı devletin egemenliği altına girmesi gibi gelecek açısından yaşamsal, canalıcı sorunlar doğurmuştur.

KÜRDİSTAN'IN SÖMÜRGELEŞTİRİLME SÜRECİNDE DİRENİŞ

Komşu ülkelerin, ulusların, toplumsal gelişkinlik düzeyi bakımından, Kürdistan halkından daha ileride olmalarının, Kürdistan'da feodal, aşiretçi yapıların direngenliğiyle, ulusçu akımın öteki halklara oranla daha geri olmasının bir sonucu olarak Kürtler, bu dönemin sonunda, kimi istemleri olsa da, yer yer yapılan anlaşmalarda Kürt sorununa yer verilmiş olsa da, bir manda yönetimine bile kavuşamamışlardı. İlk Avrupalı devletlerin ulusçuluğun, giderek Kürdistan'a kadar uzanması, kimi derebey, ağa ve aşiret reislerinin çocukları tarafından, Avrupa'da, ya da metropollerin büyük yerleşim merkezlerinde, öğrenimleri sırasında ulusçuluktan etkilenip, bir Kürdistan devleti kurma düşünceleri, bunu gerçekleştirmeye yetmemiştir. Bu doğrultuda biçimlenen örgütler ve yayınlarla, atılan adımlar da yeterli olamamıştır.

Sürece baktığımızda, üretim ilişkilerinin gelişkinlik düzeyini Kürdistan'da, modern anlamda bir ulusal devrimin gerçekleşmemesinde belirleyici öge olarak görürüz. Oluşan genç devletler bir yandan, yeni çizdikleri sınırlar içerisinde; özellikle Kürdistan'da, Türkleştirme, Araplaştırma-Farslaştırma politikalarını yaşama geçirirlerken bir yandan da, Kürdistan'daki kaynakların, yeni yönetimin çıkarları uğruna talanını sağladılar. Ayrıca vergilendirmeler sistemli ve düzenli kılınarak, ulusçu Kürt aydınlarının etkinliklerine son verilmesi, aşiret ve feodallerin etkinliklerinin kırılması, uygulanması amaçlanan ekonomik politikanın çıkarları için öngörülüp, adı geçen ilişkiler tasfiyeye uğratılmaya başlandı. Bir önceki dönemden arta kalan geri ilişkilerin yerine, yeni ve daha ileri ilişkiler biçimlendirip geliştirmek isteyen genç burjuva yönetimleri, Kürdistan'ı bir hammadde alanı olarak değerlendirip, bu pazarı kendi çıkarlarına yönelik olarak kullanmay başladılar. Kürdistan'ın sistemli işgali gerçekleştirilerek, sömürgeci politika iyice yürürlüğe sokuldu. Yukarıdaki bir dizi gelişmelerin yanı sıra, Kürdistan'da kalıcı ve geçerli bir otoriteyi oluşturup, egemenliği perçinlemeye yönelik sömürgeci devletlerle Kürdistan halkı arasında çelişkiler derinleşerek, her parçada birbirine yakın özellikler gösteren, bir dizi Kürt ulusal hareketi ortaya çıktı.

Devletin kendileri üzerinde otorite kurma istemine karşı çıkan eğilimler, burjuva ulusçu akımlardan etkilenen aydınların, ulusçuluğu geliştirme çabaları, bu ulusçu unsurların kendi aile ve aşiretlerini etkilemeleri, bazı anlaşmalarda Kürdistan sorununa yer verilmesine karşın hükümlerin yerine getirilmemesi gibi nedenler birleşti. Bu birleşim sonunda da Kürdistan'da milli karakterde hareketleri bir biri peşi sıra ortaya çıkardı.

Hareketlerin bölgesel planda kalması tüm Kürdistan'ı kucaklayamaması zaferin gerçekleşmemesinde önemli nedendir. O günün ortaya çıkardığı ulusçuluğun sınırlı kalması, üretim ilişkilerinin ancak böylesi bir harekete tekabül etmesindedir. Hareketlerin tümü de yenilgiyle sonuçlanmıştır. Önderler, kitleleri kucaklayacak ve saracak milli bir programı yaşama geçirmedi başarılı olamamışlardır.

Sonuçta yeni genç devletçiklerin Kürdistan'ın ekonomik yaşamını kendi pazarlarına açarak sömürme, ucuz iş gücü sağlama, katı vergilendirme politikasını uygulama, asimilasyon yoluyla kürt ulusunu yok etme yolunun önü açılmıştır. Egemenliklerini pekiştirme, denetimi sistemleştirme bunun merkezleri -jandarma, karakol, ordu birlikleri, müfettişlikler, valilikler, mahalli yöneticiler- oluşturulmuştur. Kürdistan'da ekonomik, politik, askeri, kültürel, idari alanlarda egemenlik sağlanmıştır. Sömürgeleştirme başarılı olmuştur.

Yukarıda söylediğimiz bu süreç yeni genç yönetimler tarafından sadece Irak Kürdistan'ında gerçekleştirilememiş. Irak yönetiminin bu yoldaki çabaları başarılı olamamış yönetim, sürekli bir kürt direnişiyle karşılaşmıştır. Bu hareketin sosyal dayanaklarını ortaya koymak kısa bir tarihi sürecini gözden geçirip günümüze gelmek daha yararlı olur kanısındayız.

IRAK KÜRDİSTAN'I KÜRT HAREKETİ

Irak'ta İngiliz manda yönetiminin oluşmasının ardından Irak'ın genç burjuvazisi çeşitli kurumlarını oluşturma çabaları içine girdi. Kürdistan'da da, bulunan zengin petrol yataklarına el koyma, tarım ve hayvansal ürünlerini Irak pazarlarına açma, her türlü denetimi sağlamayı bu çabalarıyla birlikte geliştirdi.

Arap milliyetçiliğini geliştirme, giderek kitlelerin desteğini almak yolunda koyu milliyetçilik tırmandırıldı. Özellikle bu, Kürdistan'da gelecekte harekete karşı kullanma amacını taşıyordu. Kürdistan'da Irak yönetiminin her türlü girişimi destek bulmuyor, tepkilere neden oluyordu. Özellikle İngiliz emperyalistlerinin sürekli Araplardan yana tavırları bu tepkileri artırıyordu.

1919 da Şeyh Mahmut Berzenci sevr anlaşmasındaki hükümlerin yerine getirilmesini ileriye sürerek Irak yönetimine ve İngilizlere karşı başkaldırdı. Ancak bu, gerek İngilizler gerek Irak arap yönetimi tarafından 1932 lerde bastırıldı.

Irak'taki yönetimin İngilizlerin de yol göstericiliğiyle Kürdistan'da sağlamak istediği ekonomik, politik, idari, askeri, kültürel hegemonya gerçekleştirme, bu yenilgiden sonra hızlandı. Kürdistan'ı Irak ile bütünleştirme, tarımsal, hayvansal ürünlerini kapma, ucuz iş gücünü kullanma, vergilendirmeyi sistemli ve düzenli kılma, petrol yataklarını işleme, güvence altına alma yolunda yatırımlara başlandı.

Petrol tesisleri, sanayi üniteleri kuruluyor, tarımda modern araçlar kullanılmaya, ulaşım yolları yayılmaya, haberleşme ağı gelişmeye, petrol dış satımına başlanıyordu.

Bu yapısal değişiklikler gerek Irak'ta gerekse Irak Kurdistan'ında şehirlerin hızla büyümesini, kır-kent bağlarının sıklaşmasını, yeni kategorik yapıların şekillenmesini, yeni yeni çelişkilerin ortaya çıkmasını beraberinde getirdi. Geleneksel yapının kendini yeni yapılara terk etmesi, şehir merkezlerinde öğrenim kurumlarının açılması, kültürel faaliyetlerin sonuçları olarak politik yapılanmalar şekillenmeye başladı. Özellikle şehir kökenli kürt aydınları, öğrencileri sol düşüncelerden etkilenmeye diğer yandan da millici düşünceleri yaymaya başladılar.

Irak Kurdistan'ında böylece geleneksel kürt aşiret liderliğinin hareketine paralel olarak şehirli, kasabalı kürt aydın ve öğrencilerine dayanan yeni politik akımlar doğdu. Bu yoğunlaşmanın bir sonucu olarak HEHİ adlı bir grup ortaya çıktı. (1942). Sonraları daha ileri bir düzeye erişti ve 1946 yılında Kurdistan Demokrat Partisi Irak Kurdistan'ında kurulmuş oldu.

Irak Kurdistan'ında kürt hareketine damgasını vuran Barzani Aşiretinin itici güç olması bakımından önemli ve özel bir yeri vardır. Barzani aşiretinin lideri durumunda olan Şeyh Ahmet, 1928 den 1931 e kadar süren hareket ile başladı. Ancak bu ilk hareket talep ve istemleri bakımından ulusal demokratik talepleri içermiyordu. Sorun geleneksel olarak Barzanilerin "düşmanı" olan aşiretlerle aralarındaki çatışmaların sonucu olarak ortaya çıkmıdı. Bu durum daha sonra da Barzani aşiretinin sürekli devletle çatışmasında rol oynamıştır. Irak sömürgeci devleti, Kurdistan'ın en güçlü boyun eğmeyen bu aşireti sürekli karşıya almış ona boyun eğdirmek istemiş, onların bölgede güçlenmesinden sürekli tedirgin olmuştur. Barzanilere karşı olan aşiretleri desteklemiş, aralarındaki çelişkileri diri tutmuş, derinleştirmiştir. Zaman zaman da Barzan bölgesine başka güçleri yerleştirmek istemiş, onları topreklarından koparmak istemiştir. Barzaniler de hiçbir zaman devlete boyun eğmemiş onu tanımamıştır. Bunda Barzanilerin milliyetçilikten etkilenmiş olmasının da büyük etkisi vardır. Devletle Barzaniler arasındaki çelişki daha sonraki yıllarda giderek tırmanmıştır.

Şeyh Ahmede Berzenci'nin liderliğindeki hareketin bastırılmasından sonra devlet, Barzani ailesinin ileri gelenlerini Süleymaniye'de denetim altına aldı. Ancak 1934 te bu kez Halil Xoşevi önderliğinde yeniden harekete geçtiler ve 1935 te yenildiler.

1943 lerde de M. Mustafa Barzani ön plana çıkarak harekete geçti. Devletle çatıştı. Bu çatışmalarda devlet, sürekli Barzanilere karşı olan aşiretleri kullandı onların birleşerek bir güç olmalarını engelledi. 1946'ya gelindiğinde hareket yenildi. Barzani İran Kurdistan'ına çekilerek Mahabat Kürt Cumhuriyeti'nin saflarında yer aldı Mahabad'ın düşmesinden sonra da uzun ve zorlu bir yürüyüş sonu Sovyetler Birliğine geçti.

1946'larda kurulmuş olan KDP giderek şehirlerde güçlenmeye, örgütsel çabalarını hızlandırma uğraşları içindeydi. Parti içinde iki hizip ortaya çıkmıştı. HAMZA ABDULLAH ın başını çektiği eğilim, diğeride İBRAHİM AHMED'in başını çektiği eğilim. Bu iki eğilim çeşitli konularda ayrılık i-

çinde olmakla beraber, Kurdistan Birleşik Demokrat Partisi ismi altında aynı parti çatısı altında kaldılar. Parti başkanlığına da fahri başkan olarak M. Barzani'yi seçmişlerdi. (bu belli amaçlar taşıyordu.)

1958 de Nuri Said'in devrilmesi ile Barzani Irak'a yeniden döndü ve partinin fahri başkanlığını kabul etti. Parti merkez komitesine müdahale ederek Hamza Abdullah ve arkadaşlarını tasfiye etti.

1960 larda mevcüt yönetim (Kasım), otonomi taleplerini askıya almaya, Kurdistan'da özellikle Barzanilere düşman aşiretlerle bağlar kurmaya, diğer yandan KDP üyelerini tutuklamaya, taşra şubelerini kapatmaya başladı. M. Barzani'nin Ekim devrimi kutlamalarına katılmak üzere Sovyetler Birliğinde bulunduğu sırada da bazı aşiretlere yardım ederek onları Barzan bölgesine saldırttı.

1961 de M. Barzani kendi bölgesine geçti. Kısa bir süre sonra da bazı aşiretlerle çatışmaya başladı. Bu çatışma, hemen ardından devletle çatışma biçimine dönüştü. Bu arada KDP de, şehirlerdeki çabalarını sürdürüyor yönetimden bazı talepleri elde etme yolunda davranıyordu.

HAREKETİN BAŞLADIĞI BU AŞAMADA BARZANI'NİN K.D.P'DE ROLÜ-İLİŞKİLERİ VE ÇELİŞKİLERİ

KDP daha önce de değindiğimiz gibi şehirli, Kürt aydın, öğrenci kesimine dayanıyordu. Şehirlerde örgütlenmişti. Irak ın siyasal yaşamında çeşitli roller oynayan, burjuva demokratik karakterli sol düşüncelere açık bir parti idi.

Kırsal alanlarda çalışması çok geri askeri hiçbir gücü yok idi. Irak'ın siyasi yaşamı içinde aktif bir rol oynayarak önüne koymuş olduğu otonomi talebini elde etme politikasını uzun süre sürdürmüştür. Kırsal alanlara çekilip oralarda kalıcı geniş köylü yığınlarına dayanan bir hareketi yaratmayı, aşiretleri etkileyerek sürüklenme görevini yerine getirmede gecikmiştir. Bu konuda ileriye doğru çıkışlar yapma konusu, parti içinde uzun süre tartışılmış ama harekete geçmede tereddüt edilmiştir.

Barzani sürekli iyi geçinilmesi gereken güçlü bir aşiret ve Kürt lideri olarak benimsenmiştir. Bu yüzden onun askeri gücünden yararlanma düşüncesi parti yöneticilerinde egemen görüş olmuş. Barzani'den hem çekinilmiş, hem de alttan alta onun yıpratılmasına, etkisizleştirilmesine çalışılmıştır. Barzani'ye açık ve net bir politika yürütülememiştir. Irak yönetimine karşı mücadelede, Barzani ile birlikte davranmak yolunda, onunla sürekli bir diyalog içinde olmuşlardır.

Barzani ise KDP'lilere özellikle yöneticilerini sürekli çümsemiştir. Daha doğru bir tanımla, Barzani örgütlü güce inanmamıştır. Barzani örgütlü güç olarak kendi aşiretini ve diğer aşiret güçlerinin, feodallerin-şeyhlerin sosyal bir gerçeklik olarak, örgütsel güçlerine dayanmanın daha doğru olduğuna inanmıştır. Burjuva demokratik karakterli bir partinin, Kurdistan'da gelişip güçlenmesi, geniş köylü yığınlarını örgütlemesini benimsememiş, buna karşı çıkmıştır. Böy-

lesi bir gücün gelişmesi halinde, örgütlü gücün mevcut statü-koya müdahale edeceğini, aşiret reisi, şeyh ve ağaların etkinliklerinin kırılacağını, köylülüğün, ulusun diğer katmanlarının örgütlenmesiyle, hareketin demokratik bir karaktere bürüneceğini bildiği için böyle bir gücün oluşmasına karşı çıkmıştır. Onun gelişip serpilmesini istememiştir. Partiyi amacına ulaşma yolunda kullanılacak bir araç olarak görmüştür. Devlete karşı mücadelede parti ile aynı paralellığe düşmüş olması, parti ile ilişkileri sürdürmesini gerekli kılmıştır. Partiden, özellikle de yöneticilerinden sürekli kuşkulandı. Barzani'nin bu tavrı onun dayanmış olduğu sosyal dayanıkları ve sınıf çıkarlarının bir gerkliliğindedir.

Hareketin daha ilk yıllarında yukarıda koymaya çalıştığımız nedenlerden dolayı, KDP ile Barzani arasında çelişkiler vardı. Çelişki, sosyal dayanıkları bakımından farklı kesimlerin çıkarlarını yansıtan biçimlenmiş geri üretim ilişkilerinin temsilcisi güçlerle, burjuva demokratik karakterli güçler arasındaydı. 1961 lerde KDP kapatılıp, 1962 lerde kırsal alanlara çekilme kararı aldığında, Barzani, partinin ne kendi bölgesine ne de kendine yakın aşiretlerin bölgesine üslenmesini istemedi ve karşı çıktı. Parti bu nedenle devletle ilişkisi sıkı olan aşiretlerin bulunduğu bölgelere de girmeyerek, zor durumda kalmış, bir süre sonra Süleymaniye'yle Kerkük arasında dağlık bölgeye çekilmiştir.

PARTİ KENDİ BÖLGESİNDE GELİŞİYOR

1962'lerden sonra üslendiği bölgede, parti çalışmaları kırsal alanlara yayılmaya başladı. Güçsüz olmasına karşın, programlı ve planlı çalışması kısa sürede askeri güç oluşturmalarını sağladı. Bunların yukarıdan aşağıya doğru örgütlediği bölgedeki etkin aileler, aşiretleri etkilemeye başladı. Irak'tan kaçıp partinin saflarına katılmalar başladı. (doktorlar, avukatlar, subaylar gibi...) Parti denetimindeki bölgede mahalli idareler, mahalli mahkemeler kuruldu. Bazı sosyal önlemler alındı. (tarım reformu) vergilendirme uygulamalarına girildi. Devlete karşı savaşta başarılar elde edildi. Tüm bu çabalar, gelişmeler parti'nin itibarını artırdı. Ancak bazı aşiret liderlerini de rahatsız etmeye, partiye kuşku ile bakmasına neden oldu.

K.D.P. GÜÇLERİ BARZANİ İLE AÇIK ÇATIŞMAYA GİRİYOR

1963 Şubat ayında Irak'ta bir darbe sonucu albay Abdul Selam Arif iktidara geldi. Irak'taki bu değişiklik savaşı durdurdu. Ancak verilen vaatler yerine getirilmedi. Bu nedenle de KDP hem verilen sözlerin yerine getirilmemesi, hem de Irak'ın geçirmekte olduğu ağır siyasal, askeri bunalımdan yararlanmanın gerkliliğini ileri sürerek yeniden savaşılmasını istiyordu. Barzani ise savaştan değil, barış yapılmasından yanaydı. Ortaya çıkan bu çelişki mevcut çelişkileri de derinleştirdi. Parti artık kendi başına davranmak, avantajlarını kullanmak, ardından da tek güç olmak istiyordu. Barzani ise partinin kendisiyle çelişen bu tavrını kendisine açıkça almış bir tavır olarak yorumladı. Partinin kendi kontrolü dışına çıkmaya eğiliminin başlangıcı olduğu biliniyordu. Buna son vermek, partinin etkinliğini kırmak en azından kontrol

altına almak amacıyla harekete geçti. İlk iki bölgeyi birbirinden ayıran geleneksel düşmanlarıyla ilişkilerini düzeltti ve parti bölgesine yöneldi. Parti M.K'si Barzani'ye boyun eğme yerine, belli bir kadrosuyla İran içlerine çekildi. Geri kalan partililer de Barzani'ye boyun eğdiler. Bu olay KDP'nin bölgedeki etkinliğini kırdı, itibarını zedeledi, çalışma olanaklarını yitirilmesine neden oldu.

Bu olay KDP'nin Barzaniyle ilk açık çatışması oldu. Kendi başına sosyal bir örgüt karakteri gösteren, toplumsal dayanakları olan güçler galip geldi. Hem askeri hem de nicelik üstünlük, Barzani'nin elindeydi. Bir de Barzani'nin Irak Kürdistanı'ndaki itibarı sözkonusuydu. Bu açık çatışma sonucunda partinin etkin kadroları Irak Kürdistanı'ndan koptu. Barzani de bunun üzerine geri kalan güçleri karşıya almaktansa onları kontrol altına alıp partiyi yeniden kendi denetiminde tutmanın daha doğru olacağını düşünmüş olsa gerek.

1964 'de partiyi kongreye çağırdı. Bu kongrede parti MK ve PB üyeleri partiden tasfiye edildi. Barzani'nin benimsediği unsurlar yönetime geldi. Olay Barzani'nin KDP'ye resmen el koyma olayıydı. Bu aşamadan sonra KDP'nin göstermelik varlığı, Barzani liderliğini etkileyemeyen, tersine onun görüş ve düşüncelerine hizmet eden bir araç haline geldi. Parti saflarından tasfiye olan kesim savaşın yeniden başlamış olması ve bazı araçları devreye sokmaları sonucu Kürdistan'a, Barzani'nin yanına döndü iseler de hiçbir etkinlik sağlayamadılar.

Tersine, daha da kötü ilişkilere girildi. Barzani, düzenlediği bir konferansla yeni bir tasfiyeyi gerçekleştirerek, parti yönetimine ve mahalli örgütlere kendi elemanlarını yerleştirdi. Irak devletiyle yapılan 12 maddelik bir anlaşmanın yerine getirilmemesi, Barzani muhaliflerince kullanılmaya başlanınca, Barzani yeniden bu unsurlara karşı açık tavır almaya başladı. Bunun üzerine muhalif olan kesim, bölgeden gizlice ayrılarak, eski parti bölgesinde yeniden üslendi. Kendilerini siyasal ve örgütsel bağımsız bir güç olarak ortaya koydular. Bunu, gerek Barzani gerekse Irak yönetimine karşı sürdürdüler. Amaçları kendi varlıklarını kanıtlamaktı. Barzani bunları biliyor ve bölgede yeniden etkinlik sağlamalarını istemiyordu. Kendisinin dışında, Irak devletiyle oturup pazarlıklar yapmalarından rahatsız oluyordu. Bu nedenle harekete geçti. Barzani'ye muhalif olan kanatta ona karşı direnmek istedi ama başarılı olmadı. Giderek devlet güçleriyle birleşti. Bu tutum muhalif kanadı Kürt hareketinden tamamıyla soyutladı. Altında kalınması mümkün olmayan ilişkilerin içine itti. Kimin denetiminde olursa olsun, hangi gerekçeye dayanırsa dayanırsa, Kürt hareketine karşı tavır almaları, onları ihanet çizgisinin batağına soktu. 1970 yıllarından sonra bu unsurlar yeniden hareketin saflarına döndüler. Barzani tarafından "bağışlandılar".

Savaş, 11 Mart 1970 de varılan anlaşmayla sona erdi. Ne var ki, 1974 de varılan anlaşmaya bağlı kalınmayınca, savaş yeniden başladı. Savaş, 1975 yılında, Barzani'nin aldığı bir kararla da, geçici olarak sona erdi.

IRAK KÜRDİSTAN'I HAREKETİNİN KISA DEĞERLENDİRMESİ

Ulusal hareket, ulusal devrim, bir burjuva devrimidir. Demokratik içeriklidir. Bu genel tanım, burjuvazinin feodalizmi tasfiye edip, ulusal devletin sınırlarını çizme durumunda böyle olduğu gibi, ezilen ulusun egemen devlete karşı, ulusal kurtuluşu başarıya ulaştırıp, ulusal devletin sınırlarını çizme durumunda da böyle olmuştur. Kaldı ki günümüzde değişen koşullar -yani, emperyalizm dönemi ve 1917 Ekim devriminin gerçekleşmesi- ulusal demokratik hareketlerin yönünün emperyalizme yönelmiş olmasını gerekli kılmakta, işbirlikçi burjuvazinin tasfiyesini zorunlu kılmaktadır.

Bu genellenmenin ışığında Irak Kürdistanı'ndaki harekete bakalım: Egemen devlete karşı ondan ayrılıp, kendi devletini kurmak, ulusal sınırları çizip kendi pazarına hakim olmak ve gerici ilişkileri tasfiye ederek, dolayısıyla gelişimin önünü açmak isteyen bir burjuvazi, hareketi yönlendirmiş midir? Bu anlamda bir burjuvazi var mıdır? Emperyalizme yönelmiş midir, gerici ilişkileri tasfiye etmek istemiş midir? Bu soruların yanıtlarını ciddi biçimde ortaya koyarak, hareketin köklü bir analizini yapmak gereklidir. Özellikle bu görev Irak Kürdistanı'ndaki güçlere düşmektedir. Ancak onlar bu güne kadar hareket hakkında doyurucu veriler ortaya koymamışlardır. Dolayısıyla bizlerin bilgilenmesi de öznel verilere dayanmıştır. Bu olumsuzluk, bizlerin konuya nasıl bir yaklaşım yapmamız gerektiği noktasını da zorlamaktadır. Ne var ki, hareketi kısa da olsa değerlendirmeye ve bazı ipuçlarını yakalamaya çalışmanın yararına inanıyoruz.

Konuya ilkin KDP açısından yaklaşırsak: Partinin tam anlamıyla bir burjuva demokratik program önüne koyup, strateji ve taktiklerini buna göre saptadığını göremiyoruz. Ancak partinin burjuva demokratik "karakterli" bir yapısı olduğunu görmezlikten de gelemeyiz. Onun bu karakteri, hareketin gelişim süreci içinde boyutlanarak program hedefleri tam anlamıyla ulusal demokratik içeriğe dönüşebilirdi. Özellikle kırsal alanlara yayılmada gecikmiş olmasa, Barzani'nin gerçekten desteğini alabilse ve aşiretler üzerinde güçler bir otorite kurabilseydi geniş köylü yığınlarının desteğini alabilir ve yenilmez bir güç haline gelebilirdi. Bu da partinin kendine güven duygusunu güçlü kılacaktı. Güven de partinin program hedefleri yolunda, perspektivitesini, bakış açısını daha da genişleterek, hareketi tam anlamıyla burjuva demokratik anlamda kurtuluşçu bir savaşıma dönüştürebilecekti. Ama süreç tam bunun tersi biçiminde gelişti. Parti, örgütlenmede gecikti. Harekete geçtiği anda Barzaniyle çatıştı sonra etkinliği kırıldı, ikiye bölündü ve program hedefleri yolunda hareket edemedi. Barzani partiye el koydu. Onun politikasına, ideolojisine, örgütsel yapısına müdahale ederek askersel gücünü ortadan kaldırdı. Sonuçta da onun burjuva demokratik karakterini olumsuz yönde etkiledi. Bunun nedeni: Irak Kürdistanı'nda, üretim ilişkileri bakımından etkin olan ilkel örgütlerin, hareketin iplerini ellerine geçirmelerindedir. Bu etkin sosyal güçler (aşiretçilik, şeyhlik, ağalık) varlıkları gereği, uluslaşmayı engelleyen "çit"lerdir. Onlar var oldukça, uluslaşma tam anlamıyla gerçekleşemez. Dolayısıyla da parçalanmaları, tasfiye edilmeleri

ulusal hareketin kaçınılmaz demokratik görevidir. Ne var ki, sözünü ettiğimiz güçler Irak Kürt hareketinin itici gücü olmuşlardır. Bu, hareketin kendi kendisiyle çelişmesi demektir ve başarıya ulaşmamasının temel nedeni budur.

Barzani'nin konumu da bu kapsamdadır. Onun milliyetçilikten etkilenmediği kesinlikle ileriye sürülemez. Ama milliyetçiliğin kapsamı ve onda nasıl şekillendiği önemlidir. Onun milliyetçilikten etkilenmiş olması kendisinin, aşiretinin boyun eğmez kişiliği, diğer aşiretlerle çatışması, devletin denetimini kabul etmemesi gibi etkenler büyük rol oynamıştır. Ve bu etkenler onu sürekli devletle çatışma içine sokmuştur. KDP'nin onu öne çıkarması, bir yandan onun askersel gücü ve kişiliği öte yandan güçlü başka bir alternatifin olmamasıydı. İşte bu durum Barzani'yi Kürt hareketinin lideri durumuna getirmiştir. Bu pozisyonu, onda mevcut olan milliyetçiliği de öne çıkarmıştır. O, Kürt ulusu adına devletten bir takım haklar koparılmasını istemiştir. Ama bunu kendisinin ve aşiretinin -Barzani'lerin- denetimine alarak, tüm aşiretlerin kendisine boyun eğdiği mahalli bir otorite kapsamında görmüştür. Devlet bölgesel otoriteye karışmayacak, statü'ye müdahale etmeyecekti. Ayrıca da gelirden kendisine pay verilecekti. Barzani, büyük olasılıkla böylesi bir yönetimden yanaydı. Dolayısıyla kendi taleplerini aşarak mevcut sosyal yapıyı etkileyebilecek, demokratik karakterli her unsuru ve eğilimi karşısına almış, onlara fırsat tanımamıştır. Bu onun sınıfsal yapısının, sosyal durumunun çıkarlarının gerekli kıldığı, doğal bir sonuçtur. Bu sonuçların bir gereği olarak ta mücadelenin hedefleri yolunda ciddi bir program ortaya koymamışlar, kendi amaçları yolunda olsa bile hedeflerini yerli yerine oturtmamışlardır. Gerek yönetsel, gerek askersel ve gerekse politik önlemler, çabalar çok zayıf kalmış, bunları giderici önlemler alınmamıştır. Aşiretler arası çatışmalar diri tutulmuş, siyasi pozisyon yer yer aşiretsel çıkarlar uğruna kullanılmıştır. Ulusal çıkarlar uğruna aşiretleri, ciddi bir politikayla aynı çatı altında toplama yerine başka yöntemlere başvurulması, bazı aşiretlerin sürekli devlet tarafından kullanılmasına yaramıştır. Önder kadro, Kürt halkının çıkarlarını kendi sınıf ve aşiret çıkarları yolunda kullanmışlardır. Önder kadronun yürüttüğü politika normal süreçte çözülmesi gereken gerici, aşiret ve feodal ilişkilerin daha da güçlenmesine neden olmuştur. Aşiretler, hareket içinde güçlenmiş, birbirine daha sıkı sarılmış, liderleri daha da etkin olmuşlardır. Geri yapı dirilik kazanmıştır.

Görüldüğü kadarıyla Irak'taki Kürt hareketi, ulusal demokratik kapsamda bir harekete bürünememiş, asıl gerçek hedeflere yönelememiştir. Toplumsal bir içerik kazanamamıştır. Bu, hareketi yönlendirici gücünün karakterinden kaynaklanmaktadır. Onun bu karakteri, dünya, bölge ve düşmana bakış açısına da yansımış ve onu ilişkilerde kendi mantığına göre şekillendirmiştir. Kör ve kısır olan bu politika, hareketi daha başka yerlere sürüklemiştir. Bu, kürt halkının düşmanı devletlerle içine girilen sıkı ilişkilerden, ABD, İsrail ile ilişkiler çerçevesine kadar uzamıştır. Bu ilişkiler hareketin boynuna dünya ve bölge gericiliğinin halkasının takılmasını getirmiştir. Bu dönem, hareketin, bölge, dünya ve Kurdistan halkının düşmanı olan İran devletinin çıkarları doğrultusunda bir rotaya oturtulması dönemidir. Ulusal içe-

riğinin tümünden boşaltılmasıdır. Mevcut yapı, artık dünya gericiğinin çıkarlarına araç olmuştur. Yenilgisinin bir diğer temel nedeni de budur.

1975 SONRASI KURDİSTAN'DA HAREKET YENİDEN BAŞLIYOR

Irak Kürdistan'ında yenilgiden kısa bir süre sonra sömürgeci devlete karşı mücadele çabaları yeniden hızlandı. Bu çabalar sonucu, Irak Kürdistan'ında yeni yeni örgütler ortaya çıktı.

KYB (Kürdistan Yurtsever Birliği)

KDP-GK (Kürdistan Demokrat Partisi -Geçici Komitesi)

Daha Kürdistan'da yenilginin tozu, dumanı, acı izleri ortada iken, 1975 sonrası çabalara, daha işin başında yeni olumsuzluklar eklendi. Şöyleki; 1975 sonlarında KDP-GK'nin bazı yetkilileri bazı karanlık ilişkiler sonucu Hakkari'nin kırsal alanlarına yerleşmişlerdi. Amaçlarının, Irak Kürdistan'ına sızarak baskınlar düzenlemek, gidiş-gelişi düzenli kılmak olduğunu söylüyorlardı. Ama bazı olaylar, amacın bu olmadığını ortaya çıkardı. Hakkari bölgesinin bu örgütler açısından stratejik önemi vardı, gelecek açısından önemliydi.

KYB'ne bağlı militan ve yöneticiler de bu yöreden Kürdistan içlerine sızıyorlardı. İşte GK (Geçici Komite), onları engellemek amacıyla da Hakkariye üstlendikleri anlaşıldı. Bu engelleme 1976 Eylül'ünde 16 kişinin kurşuna dizilerek, 3 kişinin de direnmeleri üzerine (İbrahim Azzo ve arkadaşları) öldürülmesi olayı ile başladı. Bu olayı, yine Irak'a geçmek isterken Hasan Hoşnav ve 8 arkadaşının pusuya düşürülmesi ve silahlarına el koyulması olayı izledi. Daha sonraları Behdinan bölgesine girmek, orada üstlenmek isteyen KYB, yetkililerinin de içinde bulunduğu büyük bir gruba planlı olarak saldırıldı. Yüzlerce KYB üyesi heder oldu. Bazı önde gelen yetkilileri yakalandı, kurşuna dizildi. (Ali Askeri, Dr. Halit ve arkadaşları) Kısaca özetlediğimiz bu olaylar, 1975 yenilgisinden sonra belki bu tür çatışmalar bir daha olmaz umutlarının ilk yanıtlamasıydı. Olay, Irak Kürdistan'ında çaba göstermek isteyen, bu doğrultuda yollar arayan KYB çalışmalarının zorla fiziki olarak ortadan kaldırmak isteminden başka bir şey değildi. Bu, önceleri Kürdistan'ı kendi malı gibi gören, sonraları da Kürdistan'ı babasının malı gibi gören anlayışın ürünüydü.

O sıralar bu anlayışın ve yaratıcılarının gerçek yüzü teşhir edilmeliydi. Ne varki hortlayan bu anlayışla yeterince mücadele edilmedi. Bu taraf olma veya olmama ile eşanlımlı değil, tersine yanlış, yanlış bir mantığın geleneksel kılınmak istenmesine karşı çıkıp çıkmamayı. Gerçeği bu biçimde kavrayamayanlar, olaya "yurtsever güçler çatışıyorlar", "aman çatışmayın" diye yaklaşıyor, kimileride yeniden hortlayan aşiretçi mantığı, yerden göğe kadar destekliyorlardı. Vahamet; yeniden yeşermeye çalışan Kürdistan'daki harekete, aşiretçi mantığın tohumlarının yeniden serpilmesindeydi. Söz konusu anlayış o sıralar güçlü bir muhalefetle karşılaşmış ve mahkum edilmiş olsaydı, günümüzdeki çatışmalar belkide bu düzeye varmayacak, tırmanmayacaktı.

1977 çatışmalarının ardından Kürdistan'daki güçler, etkin oldukları bölgelerde üstlendiler. KDP-GK, kongresini

yaptı, Mesut ve İdris Barzani partiye ağırlıklarını koydular, basamak yaptıkları bir grubu tasfiye ettiler. IKP'nin Irak yönetimiyle çelişkileri derinleşti Kürdistan'a çekildi ve muhalefet içinde önemli görevler üstlendi. Muhalefetin birliği ve cephe kurulması düşünceleri yoğunluk kazandı. Bu yoğunlaşmaya karşın KDP, KYB böylesi bir birliği gerçekleştiremediler, oluşan farklı cephelerde yer aldılar.

1975 SONRASI YENİDEN BAŞLAYAN HAREKETİN GENEL DURUMU

IRAK KURDİSTANINDAKİ GÜÇLER GEÇMİŞİ DEĞERLENDİRDİLERMİ?

Kürdistan'da mücadele yürüten güçler, uzun yıllar süren ve yenilgiyle sonuçlanan hareketin mücadele biçimini, örgütlenme yapısını, hedeflerinin doğruluğunu, yanlışlığını köklü analizlerle ortaya koymamışlardır. Yapılan bazı değerlendirmeler objektif olmaktan öte yetersiz kalmıştır. Bu önemli görevi sağlıklı biçimde yerine getiremeyen Kürdistanlı güçler yeniden yola çıkmışlar ve halen de geçmişin hatalarından, yanlışlarından sıyrılmamışlardır. İdeolojik, politik, örgütsel ve askeri anlamda geçmişten pek farklı olmayan yapılarla aynı yolda yürümeye devam etmektedirler. Stratejiler, taktikler farklı değildir yeni döneme aynı yansımasıdır. Düşmana, bölgeye ve dünyaya bakış açıları tıpkı eskisi gibi kör ve kısırdır. Dost düşman ayırd edilememektedir. Bu konum, yeni evrede mücadelenin yolunun ve hedeflerinin hala karanlık yollarda aranılmasını, ve geleceğin yolunun netleşmesine engel olmaktadır. Bu da hareketi, yeni açmazlar içine sürüklemektedir.

EMPERYALİZM, KÜRT HALKININ DÜŞMANI SÖMÜRGEÇİ DEVLETLER, BÖLGE GERİCİLİĞİ

Orta- Doğu'nun, emperyalizm açısından önemi ortada ve bilinen bir gerçek. Onun açısından Orta-Doğu ne kadar stratejik öneme sahip ise, bölge gerici ve sömürgeci güçler açısından da statünün korunması, gelişecek her türlü ilerici hareketin boğulması da o kadar önemlidir. Emperyalizmin ve bölge gericiliğinin bu noktada çıkarları ortak ve özdeştir. İran Şahı'nın devrilmesi, yerine dinci bir yönetimin gelmesi bu gerçeği değiştirmez. Tersine emperyalizmi daha da duyarlı kılar. Bu anlamda Kürdistan sorunu, gerek emperyalizm ve bölge gerici yönetimleri açısından gerekse, sömürgeci devletler açısından bir hayli önemlidir. Onlar kürt halkının doğru, devrimci bir yolda gelişeceği, komşu halkların mücadelesiyle birleşebilecek, sosyalist sistemin desteğini alacağı bir hareketin yenilmez bir güç olacağını, bunun da kendilerinin temellerini sarsacağını, Orta-Doğu'nun çehresinin değişmesi anlamına geleceğini çok iyi biliyorlar. Geçmişten beri bunu kavramış olan malum çevreler, bu nedenle Kürdistan sorunu ile ilgileniyorlar, ellerini Kürdistan'ın odak noktalarına, beyin güçlerine kadar sokuyorlar. Bu nedenle Kürdistan'da en küçük bir kazanımın bile elde edilmesini engellemek için hareketin hedef ve amaçlarını saptırma yolunda aktif rol oynamışlardır.

1975 lerde gizli servislerin rolü kürtlerce anlaşıldı. Ama onlar Kürdistan'ın bağına soktukları parmaklarını geri çekmediler çekmeye de niyetli değiller. Bu kez daha sinsî, temkinli biçimlerde çabalarını sürdürüyorlar. Üstelik daha başka -Batı Avrupa- güçlerde kendi çıkarları yolunda bu oyuna katılmışlardır.

Bu bakımdan Kürdistan'daki harekete baktığımızda, bilinen çevrelerin ve onların gizli servislerinin Kürdistan'ın içlerine soktukları elleri, parmakları sökülüp atılamamıştır. Tersine bu, daha tehlikeli biçimlere ve ilişkilere bürünmüştür. Bizleri haklı olarak kuşkulandıran, güven duygularımızı olumsuz yönde etkileyen budur. Olumsuzluk, geçmiş ilişkileri sürdüren kadroların işin başında olmasından, onların yurt ve dünya sorunlarına bakış açılarının hala kısırlığını ve körlüğünü sürdürüyor olmasındandır. Bu durumu sürdürenler -kim olursa olsun- Kürdistan sorununu, emperyalizmin ve bölge gericiliğinin, kendi çıkarları uğrunda bir araç olarak kullanma istemlerini kolaylaştırmaktadır. Gerçekleri bu noktada kavrayamayan Kürdistanlı savaşan güçler, hareketi yeni yeni labirentlere çekmekte, yeni açmazlara sürüklemektedir.

HAREKET BÖLGEDEKİ SÖMÜRGEÇİ DEVLETLERİN ÇIKAR ÇELİŞKİLERİ ÜZERİNE OTURTULUYOR.

Kürdistan'da silahlı mücadele sürdüren güçlerin, kitleler içinde destek bulduğu açıktır. Ama açık olan bir diğer gerçekte; bunun örgütlü bir destek olmadığıdır.

Örgütlü güçler, halk yığınlarını geniş biçimde sarmamışlar, Kürdistan'daki ulusal bilincin potansiyelini kendi hedefleri yolunda sürekli kullanmakta ve harcamaktadırlar. Örgütler genellikle yurt dışındaki güçlerini içlere sokup üstlenmesini sağladıktan sonra, örgütlenmeyi ciddi bir şekilde önlerine koymamaktadırlar. Bunun yerine, devleti yıpratıp onu alaşağı edecek savaş biçimlerini deniyorlar. Varolan güçlerini de kimileri aşiretlerinden, kimileride geçmişten gelen şu veya bu oranda gelişen kadrolarından alıyorlar. Güçler giderek amaç ve hedefe varmada harekete geçince, mevcut potansiyeli geliştirmek isteyince daha başka sorunlar ortaya çıkmaya başlıyor. Bu da bu örgütleri, kürt halkının düşmanlarını kendi aralarındaki çıkar çelişkilerinden yararlanma yoluna itiyor. Onların "yardım" ve "desteğiyle"de hareket ani bir gelişme gösteriyor. İşte bu gelişme yanıltıcıdır. Çünkü; Kürdistan halkının kendi öz örgütlü gücünün gerçek dostlarıyla içine girdiği ilişkiler sonucu yaratılmamıştır. Zorlamalar sonucu, dayanak noktası başkalarının elinde olan bir gelişmedir. Bu dayanak, istediği zaman altımıza verdiği sandalyeyi çekebilecek güçte, istediği zaman da kendi aralarında anlaşıp tepemize binebilecek kadar düşmandır. Mücadele perspektifinin kısa vadeli hedefler uğruna şekillendirilmesinin sonucu olarak bugünkü durum ortaya çıkmaktadır. Dayanak noktası kürt halkının düşmanı sömürgeci devletlerin aralarındaki çıkar çelişkilerine dayandığından geçici ve sönüp gitmeye mahkumdur.

Somut pratiğe baktığımızda; Suriye ile Irak arasındaki geçici çıkar çelişkisi, hareketin ilk ortaya çıkmasında ilk aşama olmuş, İran-İrak savaşı kürt hareketinde itici rol oynamıştır.

Bu devletlerin amaçlarını belirtmeye gerek yok sanırız. Üstüne üstlük bu devletler, bugün kürt partilerini de birbiriyle savaştıracak kadar ileri gitmişlerdir. Irak KDP günümüzde Humeyni'nin gerici yönetimiyle çok sıkı bağlar kurmuştur. Kendisini, geleceğini, mevcudiyetini onlara bağımlı kılmıştır. Yine İran KDP bunun tam tersine, Irak devletiyle açık ilişkiler içine girmiş, varlığını onların desteğine bağımlı kılmıştır.

KYB de İran KDP sini desteklemektedir. Bu çeşitli çevrelerce Saddam'la ilişkisi vardır biçiminde yorumlanmaktadır? -KYB'nin İran KDP'ni desteklemesi doğal, Kürdistanlı tüm partilerin birbirlerini desteklemesinin şart olduğunu belirtelim- Bu durum bugün, İran ve Irak KDP'lerini karşı karşıya getirmiştir. Bu grift durum Kürdistan'daki hareketi karmaşık bir duruma getirmiştir. Ama gerçek olan şu ki;

Düşmanlarımızın arasındaki çıkar çelişkilerine dayandırılan, dolayısıyla geliştirilen hareketin bir yere varmayacağıdır. Kürt halkının ulusal potansiyelinin yanlış hedeflerden kaynaklanan strateji ve taktiklerin kurbanı yapılarak düşman uğruna harcandığı, bir kaos yığınına çevrildiğidir.

SİLAHLI SAVAŞI SÜRDÜREN GÜÇLERİN DAHA BAŞKA YANLARI

Buldukları parçalarda silahlı savaş veren örgütler, diğer parça Kürt'leri veya örgütleriyle sağlıklı ilişkiler kuruyorlar, bunun hayati gerekliliğini kavramıyorlar. Geçmişte bu ilişkiler çıkar ilişkilerine dayanıyordu. Bugün de bu tutum sürdürülüyor. İlişkiler bu biçimden çıkarılıp, kardeşçe dostça dayanışma biçimlerine dönüştürülüyor. Mücadelelerin kaçınılmaz kıldığı ilişkileri köklü bir biçimde yerleştirilmiyor. İleride bu ilişkilerin daha başka düzeylere çıkarılmasının önemini görmezlikten geliyorlar.

Hangi parçada olursa olsun, Kürt halkının, ilk -en yakın dostunun ve kardeşinin diğer parça Kürtleri olduğu, bu olgunun sistemleştirilmesi gerektiği küçümseniyor. Özellikle silahlı bir hareketin, ilk dayanak noktasının diğer parça Kürtleri ve onların örgütsel güçleri olacağı gerçeği görülüyor. Ayrıca, Sosyalist sistemin desteğini kazanmanın gerekliliği ve zorunluluğu da yeterince kavranmamışa benziyor. Bu konudaki çabalar ciddi temellere dayandırılmıyor. Dünya ilerici kamuoyunun desteğini almanın, onları aydınlatmanın düşmana karşı kamuoyu yaratmanın görevini ihmal ediyorlar. Bu işi özel bir çaba ile yerine getirmenin yararını görmeyip, bu doğrultudaki uğraşlar çok yetersiz kaldığından, dünya kamuoyu açısından, Kürdistan kapalı kutu olma konumunu koruyor ve hareket hakkında geçmişte oluşmuş olan imaj kırılmıyor. Bu önemli eksiklikler daha doğrusu zorunluluk gerektiren görevlerin ihmali, hareketi olumsuz yönde etkileyen diğer etkenler olarak varlığını sürdürüyor.

İÇ ÇATIŞMALAR

Bir bütün olarak şu ana kadar süren, bundan sonra da süreceğe benzeyen iç çatışmalar, çok yönlü nedenlere dayanıyor, taraflar konuyla ilgili doyurucu olmayan gerekçelerle açıklamalarda bulunuyorlar. Ama hiç biri, örgütler arası çatışmaların savunulacak yanının olamayacağını düşünemiyor.

Yazımızın daha önceki satırlarında, Kürdistan'da mücadelenin daha ilk yıllarında çatışmalar olduğunu belirtmiştik İki ana eğilim arasındaki o çatışmalar, 1976 ya kadar uzamış, giderek günümüze kadar gelmiştir. Günümüzdeki çatışmaların geçmişten farklı yanı, bugünküünün daha yaygın olması ve başka örgütleri de kapsamasındadır. Günümüzdeki çatışmaların nedenlerini gerçekçi bir biçimde ortaya koymak, bugün daha da zorlaşmış ve hassas bir sorun olmuştur. Zorluk, çatışmaların kişisel nedenlere değil, sosyal ve politik nedenlere dayanmış olmasından kaynaklanıyor. Fakat tüm zorluklara karşın, biz de bu konuda doğruları yakalamaya çalışacağız. Ancak bizim soruna yaklaşımımız daha farklı olacaktır. Biz, Kürdistan'daki silahlı çatışmaları, genel olarak hakim olan olumsuzluğun içinde ona bağlı olarak görüyoruz. Zaten yukarıda, Irak Kürt hareketinin durumunu koyamadaki amaç da buydu. Çatışmaları da bu değerlendirmenin içinde görüyoruz. Bundan hareketle, konuya ilişkin düşüncelerimizi ve önerilerimizi koymaya çalışacağız.

Geçmiş yıllarda, şehirlî Kürt aydınları, hareketinin temsilcileri ile, aşiretçi liderliğin arasında patlak veren çatışma, günümüze kadar uzamış, bu iki eğilimin takipçi örgütleri arasında sürdürülmüştür. Diğer örgütlerin çatışmalara katılmış olması bu iki eğilim arasındaki çatışmalardan ayrı düşünülmemelidir. Çünkü onları karşı karşıya getiren olgu, iki ana eğilimin kendi arlarındaki çatışmadır. Ayrıca günümüzdeki çatışmaları geçmiştekilerinden soyut olarak da ele alamayız. Bunlar arasında çok sıkı bağlar vardır. Taraflar, geçmişin etkilerinden, yitirilen insanların anılarından kendilerini kurtaramamaktadırlar. Bu konuda ciddi özleştirilerin de yapılmamış olması, mevcut duygusallığı ortadan kaldırmadığı gibi, tersine tepkiciliği öne çıkarmaktadır.

İdeolojik-politik seviyenin düşüklüğü sonucu, ideolojik alternatifler sağlıklı olarak ortaya konamıyor. Ayrıca bunun önemi de kavranmadığından, taraflar, aşiretçi sosyal yapının politik yapıya yansıttığı düşünce ve mantık gereği çelişkileri zora dayalı, fiziki olarak yok etme biçiminde çözmeye çalışıyorlar. Politik organların bu kafa yapıları, çatışmalarda önemli rol oynuyor. Taraflar sömürgeci yönetime karşı sürdürdükleri mücadelenin hedefi olarak, otonomiye önlerine koymuşlar. Saddam'ın devrilmesiyle böyle bir hakkın elde edileceğine inanmaktadırlar. Ve bu güçler, Saddam'ın devrilmesini de an meselesi olarak görmektedirler. Böylece, soruna bu yaklaşımı gösterenler, yarının hesabını bu günden yapıyorlar. Dolayısıyla, yarın Kürt halkının temsilcisi olarak kimin pazarlık masasına oturacağı önem kazanıyor. Bu nedenle de bunun hesabını şimdiden yapıp, bir örgütün diğerini şu veya bu biçimde yok etmesi gündeme geliyor. Bu da çatışmaların bir diğer nedenidir.

Daha önce de belirttiğimiz gibi, sömürgeci devletlerle kurulmuş ilişkiler var. Bu ilişkiler, bir yandan Irak KDP'si ile İran sömürgeci devleti, diğer yandan ise İran KDP'si ile Irak sömürgeci devleti arasındadır. Bu ilişkiler de iki örgütü karşı karşıya getirmede önemli bir etkidir. Irak KDP'si İran Kürt hareketine direk olarak müdahale etmektedir. KYB de bu ilişki içinde, İran KDP'sini desteklediği için

zaten geleneksel olarak dönem dönem çatıştığı Irak KDP'si ile karşı karşıya gelmiştir. Görüldüğü gibi Kürt halkının gerçek düşmanları da, partiler arasındaki çatışmalarda direk bir rol oynuyor, onları birbirine kırdırıyor.

Ana taraflardan biri Behdinan bölgesinde etkin, bir diğeri ise Soran bölgesinde etkindir. Bu durum, onların etkin oldukları bölgeleri birbirine karşı avantaj olarak kullanmalarını doğuruyor. Taraflar etkin oldukları bölgelerde diğer tarafın çalışma yapmasına izin vermiyor. Böylece, bunlar Kürt halkını çeşitli bölgelere bölen bir anlayışı bile kullanmaktan çekinmiyorlar. "Soran'cılık" - "Behdinan'cılık" gibi tehlikeli tohumlar saçılıyor ortalığa. Bu durum da örgütleri çatıştıran bir diğer nedeni oluşturuyor. Ayrıca, hareketin içine sızmış bazı karanlık güçlerin özel çabaları da, çatışmalarda önemli bir etken oluyor.

ÇATIŞMALAR KDP-KYB BOYUTLARINI AŞMIŞTIR !

Günümüzdeki çatışmaların boyutları, çatışma kapsamı olan (KDP, YKB, İKP, S.P, I-KDP) bu siyasal güçleri de içine almış olması, çatışmaları bir üst düzeye çıkararak çok daha tehlikeli bir konuma büründürmüştür. Bizce şu örgütün, bu örgüte saldırması, örgütlerin niteliklerinin farklı olması, olayı bu noktada odaklaştırmamızı gerektirmez. Bu nedenle, çatışmaların bir bütün olarak karşısına dikilmek daha doğru bir yaklaşım olur. En son çatışmalara kısaca bir baktığımızda: KYB'nin SP ile çatışması, KYB ile İKP çatışmasının asıl nedeni bu iki örgütün KDP ile aynı cephe yeralmalarındadır. KYB özellikle İKP'nin kdp ile aynı cephe içinde olmasını sindirememektedir. Özellikle kendileriyle daha önce oluşturulan cephenin bozulmuş olması, KDP-İKP cephesinin kurulmasıyla, KYB'nin hesapları bozulmuş, bu durum KYB için bir dezavantaj olmuştur.

KDP bu konuda daha akıllı bir yol izliyor. İKP ile aynı cephe içinde olmasını, geçmişten beri özerlerindeki şaibelerin kaldırılması yolunda değerlendiriyor. Cephe içinde olan örgütlerin, Soran bölgesindeki çalışmalarını destekliyor, böylece KYB'nin çalışma alanını daraltabilmek ve ona karşı alternatifleri bu biçimde oluşturmak istemektedir. Böylece kendisi geri planda olup, bölgede etkinlik kurabilmek koşullarını arıyor. Bunun farkında olan KYB de, KSP ve İKP'nin kendisine karşı alternatif olabilecek çabalarını engellemek istiyor. Bu istemin hayata geçmesi, zora dönüştüğünden silahlara sarılıyor. İşte en son çatışma bu nedenle olmuştur.

Olaylar birbirinden bağımsız değil, tersine çok sıkı sıkıya birbirine bağlıdır. Bu yüzden değerlendirme yapılırken, birbirinden kopuk olarak alınmamalıdır. Son olay KYB tarafından, hangi gerekçelere dayandırılırsa dayandırılınsın, çatışmaların boyutlandırması ve başka örgütlere sıçratması, karşı çıkılması gereken önemli bir noktadır.

İKP'nin durumuna gelince: Kürt örgütleri arasındaki geleneksel çatışmalardan dolayı olumsuz yönde etkilenmekte, oynaması gereken rolü oynamamaktadır. İKP Irak'ta politik bir güce sahip olması, Kürt örgütleri tarafından kendine yandaş yapılmak istemini artırmıştır. İKP'nin de bu durumu

pişgiri bî girtiyên zindanên re

LI DIJ CUNTA FAŞIST A TIRK
LI WELATÊN EWRÛPA TEVGERÊN
GIRSI HATIN PÊK ANÏN

Cûnta faşist a tirk heta niha li Kurdistanê û li Tirkîyê qasî sed hezar kesên sosyalist û pêşverûyên kurd û tirk girt û avêtiye girtigehên leşkerî û yên sivil. Ev kesên girti yek bî yek di bin lêdan û kotekan de derbas kîrî û dikî. Bî hezaran kes qot û leng krî. Bê hejmar kesên politik bî lêdan û kotekên cûntaya faşist mîrî. Faşistên xwînexwar û hov zordestî û çav-soriya xwe ya ha hin jî zêdetirî didominî.

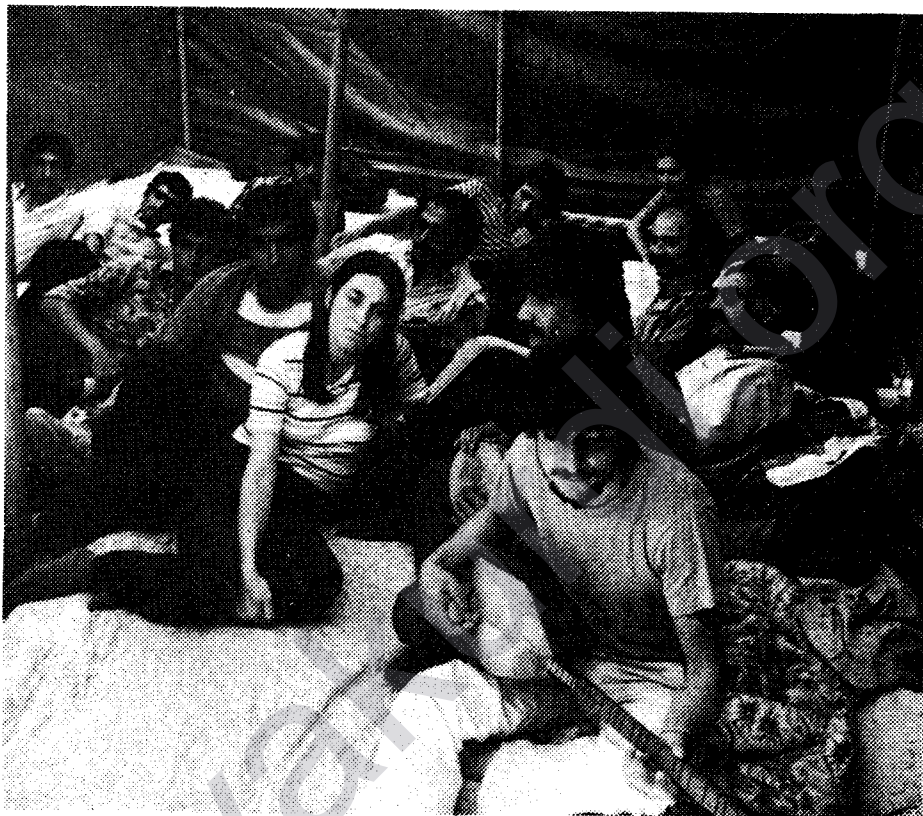
Lê, kesên şoreşger û welatparêz tu carî serên xwe jî lêdan û qotekan re xwar ne kîrî û nakî. Bî zanyarî û rikokî li girtigehan, di bin mercên zor û giran de jî bî mîrxasî li dij zîlm û zordariya cûntayê disekî. Çavên xwe jî cûntayê û zordariya wê re nakî.

Di dawîya meha Pûşberê de girtiyên şoreşger yê politik di girtigehên Tirkîyê û yê Kurdistanê Tirkîyê de li dij zîlm û zordariya cûnta faşist dest bî protestoya birçibûniyê kîrî.

Berê girtiyên girtigeha Metrîsê dest bî kar û barên birçibûniyê kîrî. Li du wan li girtigeha bajarê Diyarbekrê û yê din dest bî birçibûniyê kîrî. Hin li hundir û hin jî li derê girtigehan piştgiri û alikariya xurt bû. Agir ket mal û kancên cûntayê. Cûnta jî kûrf û tîrsa har bû. Dev li xwe krî. Xwîn ket çavên cûntayê. Şefên girtigehan gef û lefan xwendî. Li birçiyên protestokar gule barandin, jop li wan dan. Li gor ajansên biyani gelek kesên protestokar hatin kuştin û birindar kîrî. Yê mayî yek bî yek avêtin hucran. Lêdan û lîxistin hin jî zêde bû.

Li ser van bûyerên ha, rîxistinên Kurd û Tirk li derê welat, bî taybetî li welatên Ewrûpa jî bo piştgiri û alikariya girtiyan tevgerên cûr be cûr danî. Hema hema li her dewletên Ewrûpa û li bajarên wanê mezî dest bî rîniştina birçibûniyê kîrî. Bî hezaran belavok û broşûan belav kîrî. Awîra gelemperîya Ewrûpayê kîşandin ser rewşa Kurdistanê Tirkîyê û Tirkîyê. Televîyon, radyo, rojname û kovarên Ewrûpayê bî rojan ser rewşa cûntayê sekinî. Programan çê kîrî û weşandin.

Em niha li jêr jî wan tevgerên piştgiri yê ku li welatên Ewrûpayê hatin pêk anî çend minak jî we xwendevanên xwe re pêşkêş bîkan.

wêne ji greva birçibûne li Danîmarkê

LI SWÊDÊ

Jî bo piştgiri û alikariya girtiyên ku di girtigehên cûnta faşist a Tirkîyê de ketibûn rîniştina birçibûniyê, li Stockholmê jî gelek kes dest bî birçibûniyê kîrî. Ev protestoya ha jî 8 ê meha heştan heta 12 meha heştan dom krî. Rîniştvanan gelek awîra gelemperîya Swêdê kîşand ser zordari û çav-soriya cûnta Tirkîyê ya faşist.

Jî sistî, pasipistî û valayîya Komîta Karger a Federasyon a Komelên Kurdistanê, hînek rîxistinî divayî û gengazîyan ditî û bî kar anî. Listik û dekên piçûk û rojanî çê kîrî. Berdan berdan û tevlihevi çê bû. Jî van sedemînan komela me KKDK bî xwe ne ket nav rîniştîna a birçibûniyê. Lê, piştgiriya xwe jî tevgerê re diyar krî.

LI SWÊSÊ (ÎSVIÇRE)

Li swêsê jî tevgerên girsî û mezînan hatin pêk anî. Kurd û tirkên pêşverû

yê ku li Swêdê dijî piştgiri û alikariya xwe bî girtiyên li girtigehên cûntayê dene diyar kîrî û zordari û çav-soriya cûntayê protesto kîrî. Bî sedan kes erî li rîniştvanan xistin.

LI ELMANYA FEDERAL

Li Elmanya Federal jî protesto ya birçibûniyê di wan rojan de hat pêk anî. Li Elmanya protesto hin jî girsî bû û deng da. Bala awîra gelemperîya Elman û Ewrûpayê hat kîşandin. Di vê protestoya ha de KKDK ciyê xwe girt û bî şêleke aktif xebat kîrî.

LI DANÎMARQÊ

Li peytaxtê Danîmarqê, li bajarê Kopenhagê rîxistinên kurd û tirkên pêşverû bî hev re ketî rîniştina birçibûniyê. Komîta KKDK jî tevê kar û barê vê tevgera ha bû.

Li derê wan welatan, li hin welatên din jî bî girtiyên Kurdistanê Tirkîyê û Tirkîyê re tevgerên piştgiri û alikariya hatî pêk anî û cûnta hate protesto kîrî.

HABERLER

FRANKFURT PODIUM TARTIŞMASI BAŞARIYLA SONUÇLANDI

Frankfurt Podium tartışmasıyla Kürdistan'lı ve Türkiye'li ilerici güçlerin cuntanın caniyane girişimine karşı koydukları eylemlere bir yenisi daha eklendi. Anımsanacağı gibi KKDK'nin da içinde bulunduğu ve hemen işgal girişiminin ertesi günlerde konan Bonn protesto eylemi başarıyla sonuçlanmıştı. Bu protesto eylemine aktif olarak katılımı beraber, örgütümüz KKDK ve Mala Gele Kurd saldırıya ilişkin bir bildiriyle de olayı protesto etmişlerdi.

Ve nitekim T.C ordusunun barbarlığını teşhir etme doğrultusundaki çalışmalar sürdürüldü. Özellikle KKDK ve Kürt Halk Evlerinin ağırlıklı çabası ile Frankfurt'ta daha geniş bir platform içerisinde bir podium tartışması düzenlenmiş, değişik örgütler konuyla ilgili olarak değişik açılardan görüş belirtmişlerdir.

Hemen tüm örgütler Kürdistan halkının kendi kaderini kendisinin tayin etme hakkına sahip olduğunu vurgularken, Faşist generaller cuntasının saldırısını mahkum ettiler. Podium tartışmasında tartışmalar üç noktada yoğunluk kazandı.

1. Türk ordusunun Irak Kürdistanına saldırısı.

2. Türkiye Kürdistan'ında idamlar ve katliamlar.

3. Orta ve Yakın Doğuda Nato'nun saldırganlığı.

Podiuma katılan KKDK temsilcisi ise özetle şunları söylemiştir:

"Aslında halkımız bu ve buna benzer uluslararası politik haydutluklara ve komplolara yabancı değildir. Ülkemiz Kürdistan'ın kendi iradesinin dışında sömürgeleştirilip dört parçaya bölünmesinden bu yana, dört sömürgeci devletten birkaçının kanlı ittifakları neticesinde tuzaklar kurulmuş, onun özgürlük ve bağımsızlık için vuruşan insanları arkadan hançerlenegelmiştir. Tarih bu tür komplolara Ubeydullah Nehri isyanlarında, 1946 Mehabat Cumhuriyetinde, 1928 Ağrı Dağı savaşında, 1975 Barzani yenilgisi esnasında ve 29 Mayıs 83 te Irak Kürdistanı saldırısında tanıklık etmiştir. Bunlar aslında dışarıya yansıyan ve örtbas edilemeyen girişimler. Halkımız hergün bir dizi gizli komplonun uygulanışını tanığıdır."

Türkiye ve Türkiye Kürdistanındaki baskı ve sömürüye de değinen temsilci arkadaş, "Türkiye'de 12 Eylül öncesinde sıkıyönetimin genişletilmesinden itibaren başlatılan ve 12 Eylül 80 faşist darbesi ile hızlandırılan idamlar şu anda yüzleri aşmıştır. Bu sayı daha da arta-

devamı sayfa 19'da

HABERLER

ARMANC DERGİSİNE

Alman Komünist partisi'nin (DKP) barış şenlikleri (bayramı) 8-9-10 Temmuz 1983 tarihleri arasında Stuttgart'ta Zuffenhavzen festplatz alanında yapıldı. Her yıl ve düzenli olarak yapılan bu barış bayramları DKP-Stuttgart bölgesi tarafından yerel düzeyde yapılmakta ve ülkeler düzeyinde komünist ve işçi partileri yanı sıra, kimi demokratik örgütler de yer almaktadır. Stuttgart'lı komünistler ve yabancı komünist ve devrimci güçlerin katılımı destekledikleri bu bayrama Vietnam Komünist Partisi, İtalyan KP yayın organı İ Unita, Filistin Demokratik Cephesi (FDC), ASK-Anti-Emperyalist dayanışma komitesi-Stuttgart, Lübnan Yardım Komitesi, Afganistan demokratik cumhuriyeti, Portekiz KP, Şili KP, Yunanistan KP, İran KP (Tudeh)

Alman sosyalist gençlik işçi örgütü, ayrıca Türkiye ve Kürdistan'dan Kurdistan Devrimci Demokratları, TİP sempatanları, KOMKAR smpatizanları, ve FİDEF sempatanları bayram şenliklerine katıldılar ve DKP önerisi üzerine ortak bir eylem platformunda birleşerek "Yaşasın türk ve kürt demokrasi güçlerinin ortak düşmana karşı güç ve eylem birliği" flaması altında masa açtılar. Bayram alanında türk ve kürt işçilerinin F. Almanya'da istemleri başlığı altında ortak bir öneriler bildirisi kaleme alınıp dağıtıldı. Bayramın ana sloganı "1983 yılı ABD'nin atom raketlerini Avrupaya ve F. Almanya'ya yerleştirme yılı olmayacak" idi. Bayram dünya komünist hareketinin birliğini ve dayanışmasını dosta ve düşmana gösterdi. Bayram alanı Kurditan'da sömürgecilik egemenliğine, Türkiye'deki faşist diktatörlüğe, ABD'nin silahlanmasına karşı bir savaşım alanını andırıyordu. Masamızın etrafını ve önünü dolduran Stuttgart'lı ve yabancı komünist yoldaşlarımız "yaşasın proletarya enternasyonalizmi", "yaşasın ululararası dayanışma" sloganı ile alanı inletiyor-du.

DKP'nin barış demokrasi ve sosyalist bir Almanya için mücadelesini güçlendirelim.

-Yaşasın Proletarya enternasyonalizmi!
-Yaşasın ulusal demokratik halk devrimi için mücadelemiz.

Stuttgart - ARMANC muhabiri

HABERLER

"J'AIME LA PAIX"

Emperyalist sömürü uğruna yer yer ülkelerin binlerce, onbinlerce masum insanının katledildiği, yine emperyalizmin kışkırttığı ve kendisinin bizzat yönlendirdiği bölgesel savaşların sürdüğü, birkaç silah tekellerinin karı için alabildiğine silahlanmaya gidildiği ve bu silahlanma ile aynı zamanda yerlebir edilecek güçte nükleer-nötron bombası vb. silahların üretildiği, ABD ve NATO çevrelerince Avrupa'nın bazı ülkelerine nükleer başlıklı füzelerin ve Orta-Doğu'ya Çevik Kuvvetlerin yerleştirilmesi çabalarının hızla sürdürüldüğü, Sovyetler Birliği ve bir bütün olarak sosyalist sistemin dünya barışının korunması konusunda yaptıkları yerinde ve kalıcı barış önerilerinin, başta ABD ve diğer emperyalist çevrelerce geri çevrildiği ya da gözardı edildiği, kısacası barış ve yumuşamanın yerini bir soğuk savaş kampanyasının aldığı nazik ve zor bir dönem yaşanıyor.

Yaşanılan dönemin bu özelliklerinden hareketle, günümüzde sürdürülen sınıf savaşımının güncel ve hayati sorunlarının başında hiç şüphesiz dünya barışının korunması ve kalıcılaştırılması gelir. Bunun bilincinde olan dünya barış güçleri -ki buların başında komünistler gelir- savaşa karşı barış bayrağını yükseltiyorlar. Ve dünyanın dört bir yanından yükselen bu bayrak altında bugün yüzbinler yürüyor. Kaldı ki, barış mücadelesi, anti-emperyalist mücadelenin kopmaz bir parçasıdır. Ve bunun içindir ki barış bayrağı altında bugün yüzbinler yürüyor.

Savaşa karşı barış bayrağının yükseldiği -hem de görkemli bir şekilde- alanlardan biri de, bulunduğumuz ülke, Fransa oldu. Fransa Barış Derneğinin tanınmış üyelerinden "100" lerin çağrısı ile 19 Haziran 1983 günü Paris'te bir barış mitingi yapıldı. "100" lerin çağrısı ile Paris civarındaki Versay Ormanında toplanan ve yaklaşık olarak 550 bin civarındaki barış savaşçısı hep bir ağızdan "J'aime la PAIX" (Barışı Şeviyoruz) diye haykırdılar.

KKDK Fransa Komitesi
(Armanc muhabiri)

emperyalizmin sadık uşakları

kürdistan halkının dostu olamaz!

İşgalci siyonist İsrail'in dış-işleri bakanı İzhak Şamir, yaptığı basın toplantısında, Kürdistan'ın bölünmüşlüğüne, zorla baskı altında tutulduğuna değinirken, onun bağımsız olma hakkını da vurgulamayı unutmadı.

Bu açıklamayı duyanlar önce şaşırıyorlar. Çünkü; bu sözler Şamir'e hiçte yakışmıyordu. Filistin'i emperyalizmin aktif desteğiyle zorla işgal eden, çocuk, kadın, ihtiyar demeden Filistin halkını hunharca katleden, mallarına elkoyan, onları zorla toprağından söküp atan, mülteci bir hayata sürükleyen, Suriye'nin bir kısım toprağına işgal ederek sonradan ilhak eden, Lübnan'da ABD'nin en geliştirilmiş modern silahlarını deneyen, onun sivil yerleşik merkezlerini elektronik cihazlarla donatılmış F-14 ve F-15 savaş uçaklarıyla, tonları bulan bombalarla bombalayan, mülteci kamplarında savunmasız insanları Hitlere taş çıkartırcasına hunharca katleden, bağımsız Lübnan'da zorla kukla yönetimi oluşturarak sözde "anlaşmalarla" ülkenin bağımsızlığını ayaklar altına alan, komşu ülkeleri tehditler altında tutan ve hayali "büyük İsrail" haritaları çizen siyonist İsrail devletinin dış-işleri bakanı olan İzhak Şamir, nasıl oluyorda Kürdistan'ın ezilmişliğine karşı çıkacak ve onun bağımsızlığını savunacak?

Emperyalizmin oksijen çadırında yaşayan işgalci siyonist İsrail devletinin dış-işleri bakanı sayın Şamir, Kürdistan halkının haklı istemlerinden dem vururken, onun ağa babası ABD emperyalistleri de Kürdistan toprakları üzerinde, Kürdistan halkının haklı istemlerini engellemek ve ilerde yok etmek için provalar yapıyordu. Türk ordusu Irak Kürdistan'ına saldırırken, ABD'nin genel kurmay başkanı, pentagon şefi de Türkiye'de bulunuyordu. İsrail'in ağa babası ABD, türk saldırganlarına vize çıkartarak Kürdistan'a saldırtırken, kendisi de Kürdistan'ın haklarını "savunuyor"(!)

Dün Şah, Ford, Kissinger de Kürdistan halkının haklarını bir "dost" (!) gibi "savunmuştu"(!). Ama kürt halkı bu dostluğun bedelini pahalıya ödedi.

Bugün İzhak Şamir'in amacı ne ola-

bilir? Bilinen bir şey varsa o da İzhak Şamir ve onun gibilerinin hiçbir zaman Kürdistan halkının gerçek bağımsızlığını istemeyecekleri, tersine onu engellemek için ellerinden geleni yapacaklarıdır. Nitekim yaptılar ve yapıyorlar.

Kürdistan halkının haklı savaşımının önemi dünyada ve özellikle Orta-Doğu'da büyüyor ve gerçek yerini alıyor. Bunu İzhak Şamir de görüyor ve izliyor. Siyonistler, Kürdistan halkının haklı mücadelesini saptırmak, dün yandaşlarının yaptıkları gibi bu haklı mücadeleyi emperyalizmin ve dünya gericiliğinin bir parçası haline getirmek istiyor. Ne zaman ki ezilen halkların kurtuluş savaşımı boyutlanmış ve emperyalizm için tehlikeli olmaya başlamış ise; emperyalizm ve yandaşları onu şiddetle bastırmaya, bunu başaramayınca da çeşitli oyun ve entrikalarla onu gerçek amacından saptırmaya, yeni "modern" ilişkilerle kendilerine bağımlı tutmaya çalışmışlardır. Örneğin Portekiz sömürgecileri emperyalizmin desteğiyle Angola kurtuluş mücadelesini şiddetle bastırmaya çalışırken, ABD ve diğer gerici güçler, Angola'nın bizzat içinde kukla örgütler oluşturup, Angola halkının ve onun öncüsü MPLA'nın haklı ve gerçekçi istemlerini saptırmaya çalıştı.

Diğer taraftan siyonist yöneticiler, bu tür basın açıklamalarıyla Kürdistan halkının haklı olan bağımsızlık istemine küstahça gölge düşürüp onu dünya ilerici kamuoyuna karşı şüphe altında tutma amacı gütmektedirler. Kürdistan ulusal hareketini sürekli şüphe altında tutma taktiğidir bu. Dolayısıyla bu tür açıklamalar emperyalizmin, dünya gericiliğinin sinsi planlarından ayrı düşünülemez. Şamir sadece bu açıklamayı yapma görevi üstlenmiştir.

Elbette Kürdistan'da bazı güçlerin istemleri, dünya gericiliğinin istemleri ile çakışır, ama şu bilinmelidir ki; bu güçler hiçbir zaman Kürdistan halkının güçleri değil, işbirlikçi güçleridir.

Siyonistler nasıl Filistin, Lübnan ve yahudi halklarının yeminli düşmanı ise o oranda Kürdistan halkının ve onun haklı mücadelesinin de düşmandırlar.

Kendilerini "dost" gibi göstermeleri kimseyi kandıramaz.

Son dönemlerde emperyalizmin ve yandaşı güçlerin Kürdistan'a yönelik çok yönlü saldırıları oluyor. Bu saldırıların bir kısmı açık, bir kısmı da gizlidir. Emperyalizm ve yandaşları şunu bilmeli ki; halkımızın örgütlü güçleri tüm zaaf ve eksikliklerine rağmen dünkü örgütlü güçler değildiler. Halkımızın örgütlü güçleri, bugün dostlarını da, düşmanlarını da daha iyi tanıyor ve siyonist İzhak Şamir'in amacını da biliyor.

Kürdistan'ın örgütlü güçleri daha da uyanık olma, emperyalizm ve yandaşı güçlerin her türlü açık, gizli oyun ve entrikalarını bozma görevi ile karşı karşıya olma durumundadırlar.

K. Solmaz- Kürdistan

kozmpolitizm-nihilizm ve proleterya enternasyonalizmi

Kozmpolitizm,fransızca bir sözcüktür. "Ulusun artık köhnemiş bir fenomen olduğu ve bunun yerine uluslar üstü birleşmelere bırakılması gereğini ileri süren bir görüş ve teorisinin" adıdır.

Kozmpolitizm,bütün insanlığın birliği ve kardeşliği adına yurtseverlik ve ulusal kültürü kökünden onaylanmayan gerici bir teoridir. Kozmpolitizm emperyalist ve kolonyalist güçlerin dünyayı kendi egemenliği altına alma, yayılcı,uluslararası tekellerin birliğini savunan emperyalist stratejinin ta kendisidir. Bu gerici teori emperyalist ve kolonyalist güçler tarafından üretilip geliştirilmiş,proletarya entarnasyonalizmine karşı,ulusal kurtuluş savaşlarını durdurmak,pasifize etmek,doğru ve haklı rayından çıkarmak,ulusal güçler arasına kama sokmak amacıyla piyasaya sürülen görünümde ilerici kılıflı,özünde sömürücü,gerici ve ırkçı bir teoridir.

Hele günümüzde,emperyalistler,sömürge,bağımlı ve yarı bağımlı ülke halklarının ulusal bağımsızlık ve ulusal egemenlik yönündeki her türlü savaşım ve savaş biçimlerini engellemeye çalışıyorlar.Bu gerici güçler yalnız topla tüfekte,atomla ulusal ve toplumsal kurtuluş hareketlerini bastırmaya,dağıtmaya çalışmıyorlar.İdeolojik ve politik alanlarda da son derece geliştirilmiş ve karmaşık yöntemlerle kitlelerin kafalarını bulandırmaya çelmeye çalışıp hareketlerin yönünü yanlış kanallara akıtmaya çalışıyorlar.

Bunun için bütün kitle haberleşme araçlarını seferber ediyorlar.Bu gerici,uyutucu ve ırkçı görüşü tüm kitle haberleşme araçları vasıtasıyla yaymaya çalışılıyor.Özellikle sömürge ülkelerde ulusal baskı altında inleyen halklara bu uyuşturucu ve ölümcül ırkçı-gerici zehiri herkese şırınga etmeye çalışılıyor. Bu sömürgeci güçler,ulusal demokratik istemleri bile burjuvamlıyetçiliğiyle,bölücülükle ve hatta gericilikle suçluyorlar.Enternasyonalizm adına,bu gibi suçlama ve if-

tiralarla da kalmıyor, buna karşı bilfiil aktif olarak savaşıyorlar. Kozmpolitizmi savunanlar,ulus,halk,sınır falan tanımadıklarını, böylesi istemler için savaşım verilmesinin gereksiz olduğu görüşünü savunuyorlar.

Bu gerici teorisinin propogandasının etkisi altında kalanlar, ne yazık ki az kişi değiller.Bu propogandadan etkilenen bu unsurlar,işçi sınıfının bilimini dikkatlice okuyup iyice anlamadıkları için,proletarya entarnasyonalizminin özünü de tam kavrayamadıklarından kozmpolitizm ile proletarya entarnasyonalizmini karıştırıp duruyorlar. Bu konuda çoğumuz hemen hemen şöyle bir olayla mutlaka karşılaşmışızdır:

"ben hiç bir ulus mulus tanımam. Ben işçiyim ve benim vatanım falan-da yok."falan,filan..

Böyle diyenler az değil,değil mi? Kuşkusuz bu işin en ucuzu, en keskini,en büyüğü ve en cahilcesidir.

Çünkü proletarya entarnasyonalizmi işçi partilerinin uluslararası dayanışma ideolojisidir.İlk kez K.Marx ve F. Engels,bütün dünya proleterlerinin kapitalizmden kurtulma savaşımında çıkarılarının birliğini ispatlayan"Komünist Manifesto"da belirtmişler ve kısaca "Bütün ülkelerin proleterleri birleşin" belgisinde somutlaştırmışlardır. Aynı ayrı ulusların işçi sınıflarının savaşım ları diyalektik olarak birbirine bağlıdır.Çünkü burjuvazi bir egemen sınıf olarak ortak düşmandır. Bundan hareketle bütün dünya proletaryasının çıkarları: bir bütündür. Kendi ülkesinin sınıfsal ve ulusal çıkarları için en ön safta kararlı olarak savunan tek sınıf proletaryadır. En başta çarpışanlarda onun sınıf üyeleri proleter kişilerdir. Bundan dolayı Lenin diyor ki: "En büyük yurtseverler komünistlerdir."

Hele hele sömürge olan bir ülkenin işçi sınıfının görevi ikili karakter taşıyor ulusal ve toplumsal savaş ve savaşım ları omuzlayıp götürmek.Bu görevi yüklenmekten yan çizmek,kaçmak, işin kolayını bulup kuru ve büyük laflar etmekle değil entarnasyonal

list olmak, yurtseverliği bir yana, insanlık katagorisine bile girmez.Başka ülkelerin emekçi halklarının ulusal kurtuluş, barış, demokrasi ve sosyalizm için vermekte oldukları savaş ve savaşım larını aktif olarak desteklemek her ülke proleterlerinin vaz geçilmez entarnasyonalist görevleri arasındadır.

Proletarya entarnasyonalizmi ile kozmpolitizm birbirine taban tabana zıt iki teoridir.Emperyalist ve gerici güçler, proletarya entarnasyonalizmine karşı gerici-ırkçı kozmpolitizm teorisini ileri sürmüşler ve sürüyorlar. Amaç proletarya entarnasyonalizmini sulandırmak, proletarya entarnasyonalizmine inananların kafalarını karıştırmaktır. Böylece dünya proletaryası arasındaki pro. entarnasyonalizmin bağlarını zayıflatıp koparmaktır. Ulusal kurtuluş savaşım larının hızını kesmek,geciktirmek için uydurulan bir kılıftan başka bir şey değildir.Gerici güçlerin amacı açık ve nettir:Baskı ve sömürü düzeninin ömrünü biraz daha uzatmak.

1917 Büyük Oktobir Devrimi kapitalist sistemin beynine büyük bir darbe indirdi. Kapitalist dünya sistemi ömründe ilk ve hiç bir daha tedavi ilacını bulamayacak proleter darbenden ölümcül yara aldı. Daha sonra emperyalist ülkelerin kendi aralarında çıkardıkları ikinci paylaşım savaşımında kapitalist sistem çatırdayarak sarsıldı.Bir sürü Doğu Avrupa ülkeleri kapitalizmden sosyalizme geçtiler. Sosyalist sistem oluştu.Sosyalist sistem ve kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfı ve diğer emekçi tabakaların da entarnasyonalist dayanışmalarıyla Asya ve Afrika ülkelerindeki ulusal kurtuluş hareketleri emperyalizme ve kolonyalizme baş kaldırdılar.Ulusal kurtuluş savaşım larının boyutları genişleyip yükseldi. önceleri emperyalist ülkeler alışı gelmiş yöntemlere baş vurdular.Doğrudan doğru silaha sarılıp ulusal kurtuluş savaşım larını bastırmaya kalkıştılar Ulusal kurtuluşçu güçler, kararlıca ve kahramanca savaşım ları sürdürmeleri ve dünya proletaryasının da desteği-

ni de kazanarak ülkeden ülkeye başarı üzerine başarı kazandılar. Emperyalist ve kolonyalist güçler,Zorla bu i-

şin olamayacağı gerçeğini az da olsa kavradılar.Sömürge halkların kararlıca savaşı,emperyalist ve kolonyalistlerin modern silahlarından üstün geldiği gerçeği çıktı.Bu gerçeğin farkına varan emperyalist-kolonyalist güçler,yeni yeni teori ve yöntemlere yönelmeye koyuldular.İşte bu gerici güçler, ulusal kurtuluş savaşlarını durdurmak, geciktirmek,rayından saptırmak ve proletarya entarnasyonalizmi temelinde yapılan uluslararası dayanışma ve yardımlaşmaları kesmek ve kırmak için kozmopolitizmi ilerici kılıflarla süsleyip püsleyip piyasaya sürdüler. Bu gerici teoriye, proletarya entarnasyonalizminin görünümünü vererek, sömürgeciliğe ve emperyalizme karşı savaşan sömürge ülkelerdeki ulusal kurtuluş güçlerini ideolojik,politik,örgütsel ve en önemlisi olan askersel olarak pasifize edip uzun bir müddet daha bu sömürge ülkeleri kendi işgal ve kontrollerinde bulundurmak amacı yatar.Böylelikle kitleler arasında ulusal çıkarları için savaşa katılan proleterleri kandırmaktır. Kozmopolitizm teorisiyle, ulusal çıkarları için verilen tüm savaşların milliyetçilik olduğu fikrini yaymaya çalışıyorlar.Bu teoriya göre insanın vatanı yok.Öyle ise bu ulusal kurtuluş savaşları da ne oluyor.Milliyetçilik için savaşmaya değmez.Hele ölüm en kötüsü...

Görüldüğü gibi bu sol görünümlü ideoloji,proletarya entarnasyonalizmi ideolojisi değil,uluslararası sermayenin gerici-sömürücü ideolojisidir.Kozmopolitizm teorisinin sahip ve savunucularının amaçladıkları başka bir taktikleri de ulusal kurtuluş savaşına katılan ve katılacak olan tüm sınıf ve katmanların aralarını açmak ittifaklarını engellemek uğraşısı var.Bilinen bir gerçek var, o da şu ki günümüzde sömürge olan ülkelerde işbirlikçi-tekelci burjuvazinin dışında kalan ve işçi sınıfı ve yoksul köylülüğün önderliğinde tüm sınıf ve katmanlar sömürgeci talan ve zorbalığa karşı ulusal ve aynı zamanda sınıfsal kini var. Bu ulusal güçler her zaman emperyalizme ve kolonyalizme karşı savaşmaya hazırdır.Bu gerçeği gören emperyalist ve kolonyalist güçler,bu kozmopolitizm teorileriyle,ulusal kurtuluş savaşına katılan ve bu savaşta aktif olarak yerini alan sosyal güçler ara-

sına ayrılık tohumlarını ekmek istediği gibi özellikle ulusal kurtuluş güçlerinin başını çektiği işçi sınıfı ve onun doğal bağlaştığı olan yoksul köylüyü asıl hedef alıyor.Bu sol görünümlü reaksiyoner teori ile bu öncü güçlerin kafalarını toz-duman ederek,onları doğru rotalarından çıkararak öncülüğü burjuva ve küçük burjuva sınıf ve katmanlara kaydırma çalışması da teorinin rolünü bir kat daha artırıyor. Emperyalist ve kolonyalist güçler, bunu başardıkları an artık bu hareketlerin iplerinin büyük bir kesimini ellerine almış olurlar.

Kürdistan'da, yıllarca programlı ve bilinçli olarak ezen ulus milliyetçiliğinin propogandası altında kalan bir eğilim var.Bu eğilime göre, Türk sömürgeci burjuvazisine karşı savaşmanın gereksiz ve yararsız olduğudur. Kürt ulusal sorunun,önemli bir sorun olmadığı idiasındadırlar.Bu eğilim ulusal sorunu sadece bir dil sorunu olarak değerlendiren, Kürtçeyi hatta "sokak dili" olarak gördüğünden, sorunu daha da küçümseyip basitleştiriyorlar.Bu anlayışın savunucuları, sömürgeci burjuvazinin politik organizasyonlarında birer çark, ulusal baskı ve sömürde bu çarkın birer dişi olmuşlardır. Bu unsurlar Kürt Ulusal Hareketinin önünde büyük bir engel oluşturuluyorlar.

Bu gün Orta-Doğu'nun en büyük ve karmaşık sorunlarından birisi de şüphesiz kürt ulusal sorunudur.Kürt ulusal sorunu,dört sömürgeci devletin en büyük ve en güncel sorunu olduğu gibi,emperyalizmin de büyük ve güncel sorunlarından birisidir.Boşuna emperyalist güçler, bizim kolonyalistlerin istemi ile Kürdistanı bu gün atom harmanlarına çevirmemişlerdir.ABD başta olmak üzere emperyalist savaş bloku, özel olarak eğitilmiş ve günümüzün en modern ve en geliştirilmiş, askeri tekniklerle donatılmış ve 12 saatte dünyanın her tarafına tam tecizatle kavuşabilen "ÇEVİK KUVVETLER"i" yer yüzünde yalnız ve yalnız Kürdistanaya yerleştirmişlerdir.

Bu gerici ve sömürücü güçler, bu gün Orta-Doğu'nun sıcak savaş gündeminde olan Kürt Ulusal Kurtuluş Hareketini kırmak için yalnız askersel yöntemlerle yıkamayacaklarını çok iyi bildikleri için bütün ulusal kurtuluş savaşlarında denedikleri gibi, Kürt Ulusal Kurtuluş Hareketine de her çeşit

yöntem ve taktikleri deniyorlar.Doğal ki bunlardan bir tanesi de kozmopolitizm zehiridir.Bu gün Kürdistan'lılar arasında nicel ve nitel bakımından az da olsa bu zehirle zehirlenen ya da zehirlenmek isteyen bir sürü unsur görülüyor. Kürdistan özeline bu anlayış değişik biçim ve kılıflar altında kendisini kamufle etmeye çalışılıyor.

İkinci bir eğilim var.Bu eğilim kendi öz gücüne güvenmeme,kendi öz gücünü küçümseme eğilimidir.Bu eğilim entarnasyonalist görünüp,kendi varlığını inkara götüren görüştür.Bu nihilizmdir.Nihilizm her türlü toplumsal, ulusal, kültürel kural ve ilkenin yadsınmasıdır.Geçmiş hbtütün değer yargılarına karşı çıkmak, inkar etme eğilimidir.Zaten nihilizm latince, "hiç bir şey" demektir.

Kürt halkının bağımsızlık mücadelesine karşı çıkmak, bunu milliyetçilikle,gericilikle suçlama eğilimi.Bu anlayışın temelinde değil mevcut olan kürt ulusal hareketlerine güvenmeme,aslında kürt halkının mücadelesine güvenmeme anlayışı yatar. Gene bu anlayış,ezen ulus milliyetçiliği propogandasının etkilenişinden kaynağını alıyor.Bu ileriye dönük bir gelişme değil.İleri gelişme olmadığı gibi,iki yönlü geriye gitmedir.Birincisi eğer gerçekten bu unsurlar kendilerine komünist diyorlarsa ve kürt ulusal kurtuluş hareketlerine de küçük burjuva milliyetçileri olarak niteliyorlarsa,ki niteliyorlar da,kendilerinin çekilmeleriyle kürt hareketlerini daha milliyetçiliğin batağına itmiyorlar mı acaba?Kazanılmış mevzileri terk etmiyorlar mı ?Eğer mevcut durumda komünist hareket yoksa onların görevi bunu yaratmaktır.Attıkları ikinci geri adımda şu:Bağımsızlaşmak ya da kürt ulusal hareketlerinin dışında kalmak onlara entarnasyonalist bir konum kazandırmamıştır.İşte bu durum büyük bir yanılgıdır ve geriye atılmış büyük bir adımdır. Bu yanılgının yarım asırdan fazla bir pratik deneyimi var.Kürdistan'ın sömürge statüsü var oldukça ve günümüzde mevcut olan objektif ve subjektif gerçekler dışında başka yerlerde çözüm arama bilim dışıdır ve hayaller,hülyalar peşinde koşmaktır.Kürt ulusal sorunu Orta-Doğu sorunudur.Her dört ülkede birlikte örgütlenme anlayışını getirenleri her yönü ve boyutuyla aşmıştır.Bu

nedenle bu zor ve karmaşık sorunu ancak ve ancak kürtlerin kendileri ve kendi öz güçleriyle çözebilirler. Dün tümü"biz ancak bu sorunu çözebiliriz,- bizim dışımızda çözüm aramak mümkün değil" diyenlerin bir bölümü bu görüşlerinden vazgeçmişlerdir. Kimileri de daha şimdi ve yavaş yavaş gerçeklerin farkına varıyor ya da varılmak yor. Kimi oportünist çevreler de kendi aralarındaki tatlı sohbetlerde"bu sorun her yönü ve her boyutuyla bizi aşmıştır" derken kitleler karşısında ise oportünist tavrını devam ettiriyorlar. Somut ve gerçek bir olgu olan şu ki kürt ulusal demokratik hareketi her gün sosyalizmin ideelerini benimseyip ve ona sarılınca ve daha ilerici konumlara ilerleyince, "Kemalistçi sosyalistler" biraz daha zor konumlara düşüyorlar. Düşükçede hizaya geliyorlar. Kürt hareketlerinin sosyalizme açılması bunlar zorlanıyorlar. İster zorlama ister onlar desinler"biz politikamızı gözden geçirdik." olumlu bir gelişmedir tabii.

Kozmopolitizmin, diğer yan etkilerinden birisi de Kürt Ulusal Demokratik Hareketlerinde soruna dar ve sekte bir açıdan yaklaşımdır. Bu gün bir sürü komünist partilerin ulusal sorunlar olmadığı halde, ulusal sorunlarını başa alıyorlar. Bu partiler emperyalizme karşı ulusal bağımsızlığı baş sorun yapıyorlar. Biz ise sömürge bir ülkeyiz. Devrimimizin niteliği kuşkusuz ulusaldır. Sorunun ulusal yanına elbette ağırlık vermeliyiz. Bu kürt ulusal devrimine özgü bir belirleme değildir. Günümüzdeki ulusal kurtuluş savaşlarının evrensel niteliğidir. Kürt ulusal demokratik hareketinin temel ve baş görevi mevcut olan sömürgeci-faşist Türk devletine karşı tüm anti sömürgeci güçleri örgütlemek ve bu sömürgeci devlete karşı tek cephede savaşa sokmaktır. Günümüzdeki ulusal kurtuluş savaşlarının en büyük ve belirgin özelliği işçilerin ve yoksul köylülerin önderliğinde yürütüp ulusal halk devrimini gerçekleştirmektir. Ancak bu güçlerin önder-

liğinde gerçekleşen ulusal devrimler toplumsal devrimlere dönüştürülebilir. Bununla birlikte somut bir gerçek var o da işçi sınıfı ve yoksul köylü kendi başına ulusal kurtuluş savaşını gerçekleştirme şansına sahip değildir. Tüm anti-sömürgeci güçleri saflarına çektiği ve onlara öncülük ettiği zaman başarı şansı büyük olur. Bu bir gerçektir.

Bu gün Türkiye'nin ulusal bir sorunu olmadığı halde ulusal sorunu en başa almaları bunun en somut örneğidir.

BİRinci aşamada Kürdistan devriminin ulusal nitelikli olduğu ve ulusal yanının ağır basacağı kuşku götürmez bir gerçektir. Türkiye ve Kürdistan devrimlerinin niteliği aynı olmadığı ortada bir gerçektir. Devrimlerin nitelik ve karakterlerine göre örgütlenmek gerekir. BU bağlamda kürdistan demokratik devrimini milliyetçilikle suçlayan güçler acaba nasibini birazcıkta olsa kozmopolitizm zehirinde almamışlar mı?

o

IRAK KÜRDİSTANI: Geçmiş ve son gelişmeler üzerinebaştarafı sayfa 4'de

dikkatli bir biçimde kullanıp kullanmadığı tartışılır bir durumdur. Bu durum pratikte gözlenmektedir. Kürdistan'da düşmanlık düzeyindeki ayrılıklar, İKP'nin Irak Kürdistan'ında çok dikkatli ve akıllı bir politika yürütmesini gerektiriyor. Durumun karmaşıklığı, İKP'yi bir hayli zorluyor. Ancak yürüttüğü politikayı, daha açık ve net bir biçimde ortaya koyması ve bizleri aydınlatması gerekiyor.

1975 ten sonra yeniden yeşeren hareketin, geçmişten pek farklı olmayan biçimlerde yeniden sürdürüldüğünü bizlere gösteriyor. Özellikle Irak-İran savaşı, Türkiye'nin gelişmeler karşısında aktif rol oynama istemi ve emperyalizmin yeni hesapları gözönüne getirildiğinde, Kürdistan'daki hareketin yine kurbanlık koyun olarak kullanılmak istendiğini açığa çıkarıyor. Hareketin geleceğini şimdiden gösteriyor.

Kürdistan'lı tüm güçler, Kürdistan'ın geleceğine daha köklü yaklaşımlar göstermelidirler. Görünen o ki bugün bu görev yerine getirilmiyor ve sürdürüleceği benziyor.

Bugün Kürdistan'da, özellikle Irak Kürdistan'ındaki güçler, emperyalizmin, sömürgeci devletlerin, bölgedeki tüm gericiğin kürt halkının baş düşmanı olduklarını tam anlamıyla kavramalıdır. Hareketin temeli, bütün bu düşman güçler hesaba katılarak atılmalıdır. Strateji ve taktikler buna göre saptanmalıdır. Böylesi bir yol izleyen güç, tüm Kürdistan'da subjektif durumu gözönünde bulundurmalı, kendi parçasındaki koşullara uygun düşün, ama asgari düzeyde ulusal demokratik bir orogramı kapsayan bir cephede birleşmelidir. Bu güç, tüm halk yığınlarını örgütleyebilmeli, gücünü, örgütlü bir güç haline getirmelidir. Ancak böylesi bir örgüt düşman karşısında kalıcı bir örgüt olabilir.

Otonomi talebi, Irak'ta şekillenebilecek yeni bir yönetimin ölçütlerine göre saptanmalıdır. Ölçüt: kararlı anti-emperyalist bir politika izleme, bölge gericiğine karşı tutarlı

olma, sosyalizme giden yolları açma olmalıdır. Savaş verecek olan örgüt, diğer parça Kürtleriyle, onların örgütleriyle kardeşlik, dostluk, dayanışma temelinde çok sıkı ilişkiler geliştirmelidir. Hareketin en yakın ilk dayanak noktasının, diğer parça Kürt'lerinin olduğu kavranmalıdır. Bu anlamda ilişkiler hareket için ciddi bir dayanak olacaktır. Komşu halkların örgütleriyle bağlara önem verilmelidir. Dünya kamuoyunun desteğini alma yolunda güçlü enformasyon merkezleri kurulmalıdır. Sosyalist sistemin desteğinin kaçınılmazlığı ve hayatiyeti anlaşılmalıdır. Ancak bu gerçekler yerine getirildiğinde hareketin önü açılacak, başarıya ulaşacaktır.

Bönerdiğimiz bu politika, şu anda sürdürülen mücadeleden bir adım gerisine düşmeyi doğurabilir. Ama bu, iki adım ileri gitmenin temeli olacaktır. Tüm Kürdistan'ın kurtuluşunu sağlama yolunda ciddi adımlar atılmasını sağlayacaktır. Soruna böyle yaklaşmayan, bugünkü hareketlerin, başarı şansı azdır. Günümüzdeki sorunlar da, tesbitlerin bu biçimde ortaya konulmamasından kaynaklanmaktadır. Açmazlar bunun içindir. Desteklenmesi gereken güç, yukarıda ortaya koyduğumuz politikayı yürüten güç olmalıdır. Yanlışları tekrarlamaktan öteye gitmeyen hareketleri desteklememizin zorunluluğu olamaz.

Görev, sezebildiğimiz, tesbit edebildiğimiz kadarıyla hareketin açmazlarını ortaya koymaktır. Kimilerinin yaptığı gibi, geçici pragmatik ilişkileri sürdürmek, şunu veya bunu desteklemek, harekete daha fazla zarar vermektedir. Irak Kürdistan'ında kurtuluş mücadelesinin, doğru devrimci bir çizgiye gelmesi, yanlış politikaların ortaya konulmasından geçer. Bu, en azından doğruların bulunmasının tartışmalarını açmak için de olsa, yerine getirilmesi gereken bir görev olarak kabul edilmelidir.

ANTI-KOMÜNİZM VE SOSYAL REFORMİST BİÇİMİ

o n.a.nejmark

Değerli okuyucular,

Bu sayımızda, global çapta uzun bir geçmişi ve büyük bir uluslararası güce sahip, ülkemizde ise, relativ (göreceli) zayıf ve yeni bir güç olan Sosyal Demokrasiyle ilgili bir çeviriye, kısaltılmış biçimiyle yer veriyoruz. Sovyet bilim adamı A.Nejmark'ın bu yazısı Novosti(APN) ajansın İsveççe yayınladığı "sosyalizm, Teori ve Pratik" dergisinin 5/1983 sayısından kısaltılarak alınmıştır.

Kuşkusuz, bu yazının yayınlanmasının, sosyalist enternasyonal'in çalışmalarını genel olarak bölgemize, özel olarak Kürdistan'a yoğunlaştırdığı bir döneme denk gelmesi bir raslantı değildir. Aksine, gelecek sayılarımızda yer vereceğimiz bu konu ile ilgili yazı ve çevirilerin bir başlangıcını oluşturuyor.

Sosyalist enternasyonal'in bugün Ortadoğu'da devreye girmesi ve çalışmalarını yoğunlaştırması kadar doğal bir şey yoktur. Çünkü ABD emperyalizminin teşhiri bölge halkları arasında yapılmış ve anti-emperyalizm büyük ölçüde yığınların bilincinde yer etmiştir. İşte, bu ortamda, Sosyal Demokrasi bilimsel sosyalizme alternatif olarak piyasaya sürülmekte ve yarıncından ne kutarısam kârdır misaline uygun çalışmalarına koyulmaktadır.

Sosyalist enternasyonal'in ülkemiz siyasi güçleri arasında yoğunlaşan çalışmaları ülkemizde pek itibar görmeyen Sosyal-Demokratik eğilimlere kan vermiş ve hatta bazı anti-emperyalist yurtsever örgütleri sistemli Sosyal-Demokratik ideoloji arayışına yönelmiştir. Bu örgüt ve eğilimlerin çıkış noktaları değişiktir. Bir kısmı reel politikacı faydacı bir anlayıştan hareket ediyor, diğer bir kısmı ise bilinçli Sosyal-Demokratik yapmaktadır. Ne var ki, birleştikleri nokta ayndır. Bilimsel sosyalizmin etkinlik kazanmasını önelmektir.

Kuşkusuz, Sosyal-Demokrasinin diğer tüm siyasi eğilimler gibi Kürdistan'da da siyasi arenaya yansması doğl bir olgu ve ulusal kurtuluş savaşında bir güç olarak kabul edilmelidir. Ama, özellikle dikkat edilmesi gerek: Sosyalist Enternasyonal'in yürüttüğü kitlelere yanlış hedef gösterme, Ulusal Kurtuluş Hareketini güdümüne sokma ve emperyalizmin bölgedeki görevlerini şu veya bu ölçüde yüklenme çabalarıdır.

Bu çıkış noktasından hareketle, Sosyal Demokrasiye karşı ideolojik savaşım yükseltmeli ve Kürdistan ulusal kurtuluş savaşındaki konumu belirlenmelidir.

Uluslararası gerginliğin arttığı ve değişik toplumsal düzenlere sahip dünya sistemleri arasında ideolojik savaşımın yoğunlaştığı bir ortamda: emperyalist güçlerce, emekçi yığınları dağıtmak için bir araç olarak kullanılan anti-komünizmi eleştirmek özellikle önemlidir.

Bu makalede bu konu ile ilgili olarak iki olgu ele alınıyor: Birincisi, çağdaş anti-komünizmin heterojenliğini: emperyalist ve sosyal reformist biçimleri arasındaki farklılıkları gözler önüne sermek. İkincisi, sosyal reformist anti-komünizmin özelliklerini ve amaçlarını analiz etmek ve aynı zamanda bunu komünistler ve sosyal demokratlar arasında oluşabilecek işbirliği olanaklarına bağlamaktır

-1-

Anti-komünizme karşı savaşım son yıllarda, daha da çeşitli ve değişik belirli yönler aldı. Bu savaşımında anti-komünizmin sosyal reformist ve emperyalist biçimlerine özgü özellikler büyük ölçüde dikkate alınıyor.

Bu iki biçim arasında ayrılıkların olduğuna dair tesbit sık sık doğrulanır. Bunun en sık göze çarpanı, sosyal demokratların içinde varlığını sürdüren, emperyalist militan anti-komünizmin en gülünç biçimlerinden uzak kalma çabalarıdır. Sosyalist Enternasyonal'in resmi organı, 60'lı yılların sonuna doğru şuna dikkati çekiyordu: "emekçilerin özgürlük hareketi yükseldiği anda...anti-komünizmin siyah bayrağı yükseltilir, ant-komünizm adına diktatörler ortaya çıkar, binlerce demokrasi savaşçısı temerküz kamplarına doldurulur, demokratik kurumlar ortadan kaldırılır...Sosyalist hareketin böyle bir ant-komünizm ile herhangi bir ortak yanı yoktur." (1)

Sosyal demokrasinin anti-komünizmi ile emperyalist güçlerin anti-komünizmi arasında bir sınır çekmek için somut bir temel bulunmaktadır.

Sosyal demokrasinin anti-komünizmini belirleyen: onun gelişmiş kapitalist ülkelerdeki işçi hareketinde oynadığı çifte fonksiyonunu yansıtan dünya görü-

şü ve ideolojisidir. Sosyal demokrat partiler geniş tabanlarında ücretli işçilerden gelen sürekli bir etkileşim ile karşı karşıyadırlar. Bu etkileşim, bazı partileri özellikle içinde güçlü sol akımları ve gurupları barındıran partileri- Marksizm ile olan bağları hakkında konuşmaya zorlar. Sosyal demokratların anti-komünizmi, kendi yığınsal tabanlarına yönelik olduğu için, şu veya bu biçimde sosyalizm çağrısında bulunur, tabii ki reformist yorumlu.

Sosyal demokratlar demokratik ve anti-tekelci bir potansiyele sahiptirler. Bu değişik ülkelerde değişik ölçülerdedir. Kuşkusuz, sosyal demokratların sık sık gündeme gelen sosyal istemlerin öne sürülmesinde ve gerçekleştirmelerinde büyük katkıları vardır. Emekçilerin temel ve sendikal bilincine yönelik çalışma yapan sosyal demokratlar, onların toplumsal ve ekonomik durumlarının iyileştirilmesi için çok şey yaptılar. Bundan dolayı isimleri sosyal reformlar işçi partilerine çıktı. Bu partiler, bazı durumlarda, emekçilerin günlük iş-

temleri ile programlarında yazılı uzun dönemli anti-tekelci görevlerini birlikte yerine getirmeye çalışırlar. Ne var ki, tekelci burjuva kapitalist sistemin temellerini sarsacak radikal reformları gerçekleştirmeye yönelik her adımı sert bir biçimde bloke etmektedir.

Sosyal demokrat ve emperyalist çevrelerin anti-komünizmi arasındaki ayrılık uluslararası yumuşamaya karşı tavırda da dile gelir.

Çağdaş emperyalist anti-komünizm: ideologların ve gerici çevrelerin politik düşüncelerinde artan bir militaristleşme ile dile gelmektedir. Bu çevreler maceracı eylemleriyle "barıştan daha önemli şeylerin varlığını" kanıtlama girişimindedirler. Buna karşın sosyal demokrasinin tavrı ise, sosyalist enternasyonal'in 1980 Madrid Kongresi deklarasyonuna göre "militarizme, ülkelerin militaristleşmesine, militarist uygulamaların yaygınlaştırılmasına, sınırlı ulusal çıkarlarına ve uluslararası ilişkilerdeki amaçlarına erişmek için askeri güç yaratmağa yönelik eğilimlerin tekrar doğuşuna

karşı savaşıma " (2) hazır olduğunu tekrar vurgulamasında dile geliyor. Sosyalist Enternasyonal, aynı zamanda, savunma kompleksinin politik kontrol altına alınmasından ve savunma ve ulusal güvenlik ile ilgili karar alma süreçlerinin demokratikleştirilmesinden yana olduğunu açıkladı.

Sosyal demokratların dış politikadaki tutarsızlıklarına ve çelişkilerine rağmen uluslararası yumuşamaya yapıcı katkıları olmuştur. Böylece değişik toplumsal, ekonomik ve politik düzenlere sahip ülkelerin barış için bir arada yaşama ilkesinin gerçekleşmesine yardımcı bulundular.

Emperyalistler 70'li yılların sonuna doğru uluslararası gerginliği arttırdıktan sonra, yumuşamayı "güvensiz", "devale edilmiş" ve açıkça "can çekişen" olarak nitelemeye başladılar ve böylece "komünizm geriletme" stratejilerinin bunalımını gizlemeye çalıştılar. Buna karşın, sosyal demokratların çıkış noktası, yumuşamanın korunması idi. Finlandiya sosyal demokrat parti başkanı Kalevi Sorsa, Sosyalist Enternasyonal üyelerinin yumuşama politikasına alternatif, akla uygun hiç bir politikanın olmadığı konusunda görüş birliğinde olduklarını vurguladı. Liderliğini parti başkanı Michael Foot'un yaptığı Britanya işçi partisinden bir delegasyonu Eylül 1981 de Moskova'ya ziyaretlerinde, SBKP 26. Kongresinin ileri sürdüğü güvenliği sağlama tedbirlerinden, işçi partisinin sevinç duyduğunu belirtti. Foot şöyle dedi: "Avrupa'daki işçi ve sosyal demokrat partiler ile, daha önce görüşmelerimiz oldu ve ben, bu sorunda onların da görüşünü de dile getirdiğimizi söyleyebilirim." (3)

Kuşkusuz, uluslararası yumuşamaya karşı bu olumlu tavır, sosyal demokratların, Batı Avrupa'ya yeni Amerikan orta menzilli raketlerin yerleştirme sorunu ile ilgili görüşlerine özendirici etki yapmıştır. Bu görüş, kesin bir açıklığa kavuşmamasına rağmen sosyal demokrat stratejinin emperyalist stratejiden ayrı olarak değerlendirilmesi için bir neden oluşturuyor.

Sosyal demokrat anti-komünizm, bir bütün olarak değerlendirildiğinde, daha çok ideolojik savaşım alanında dile geldiğini söyleyebiliriz. Bruno Kreisky "komünizme karşı keskin ideolojik ve politik savaşa hazır olmanın" (4) zorunluluğunu belirtiyor.

Emperyalist anti-komünizm tekelci devlet kapitalizmin egemenliğini en iyi biçimde savunur ve en önemli özelliği, emekçilerin temel haklarına, sosyal, ekonomik, politik ve demokratik kazanımlarına dolaylı ve dolaysız saldırısında dile gelir.

Anti-komünizm ve Soyot düşmanlığı yalnız devlet politikası düzeyine yüksetilmekle kalmaz, saldırgan biçimiyle politikaya egemen kılınır. Reagan yönetimi, artık komünizme karşı "haçlı sefer" çağrılarını aşmış. Sosyalist topluluk ülkelerinin iç işlerine karışmayı öngören pratik öneriler önermeye başlamıştır. ABD Dışişleri Bakanlığının 1982 Ekiminde düzenlediği "komünist ülkeleri demokratikleştirme sorunları konferansı" yalnız bir örnektir.

Tekelci burjuvazi, anti-komünizmin işçi hareketi içinde yeşermesi ve sosyal demokrasi-nin anti-komünizmden arınmasını önlemek için her çabaya başvuruyor.

1976 yılında Fransız sosyalist

partisi, Güney Avrupa ülkeleri sosyalistlerinin yaptığı bir toplantıya sunduğu raporda şöyle diyordu:

"Sağ bir kez daha amaçlı olarak, komünistler ve sosyalistler arasına ayrılık sokma girişimindedir. onlar arasında yalnız bir birliğin oluşumuna izin verir; hapishane hücrelerindeki bir birlik" (5)

Burada önemli bir noktaya değinmekte yarar var. Her ne kadar halen sosyal demokrat anti-komünizm ile emperyalist anti-komünizm arasında şu veya bu ölçüde istikrarlı bir sınır varsa da bazen reel politikada- bu iki biçim çakışır. Buna en iyi örneği, Puerto Rico'da batı ülkeleri liderlerince yapılan toplantıdır. Aralarında SPD ve Britanya İşçi Partisi liderlerinin de yer aldığı toplantıda batı liderleri, İtalya Komünist Partisi'ne hükümette yer verildiği takdirde İtalya'ya karşı ekonomik önlemler almayı kararlaştırdılar.

70'li yılların yarısında, Batı Avrupa Sosyal Demokratları, Portekiz Sosyalist Partisinin, komünistlerin iktidara gelmesini önlemek için giriştiği kampanyaya aktif olarak katıldılar. Sosyalist Enternasyonale bağlı, özünde anti-komünist "Portekiz" de sosyalizm ve demokrasi ile dostluk ve dayanışma komitesi" kuruldu.

Katılanlar arasında, bir kaç yıl sonra anti-komünizmin bumereng (geri tepici) etkisinin tadını tadan sosyalist ve sosyal demokrat partilerin temsilcileri de bulunuyordu. Uluslararası emperyalist çevreler 1980 yılında, FAC'deki sosyal-liberal koalisyonun her ne pahasına olursa olsun iktidardan uzaklaştırılması ve CSU adayı F. Josef Straus'un seçimleri kazanması için batı is-

tihbarat ajanlarını kullandılar. ABD yönetimi, 1981 de, komünistlere sol hükümette yer verdiği için Fransız Sosyalist Partisi'ni "azarladı".

Çağdaş koşullardaki sınıf savaşımının diyalektiği bu alanda şudur: Ulusal bir çerçevede sürdürülen anti-komünist kampanyalar, en kısa zamanda, ülke işçi hareketinin diğer akımlarına da yöneltilir. Komünist parti'ye (DKP) karşı konulan yasağın kaldırılması için, 1980 yılında yaptığı çağrıda bunu şöyle belirtiyor: "Geçmişin tarihi ve bugünün pratiği, bir program olarak anti-komünizmin hiçbir zaman yalnız komünistleri koğuş-turmaya uğratma ile sınırlanmadığını, aksine bütün sosyalistlerin, eleştirel düşünceli demokratların ve bu dünyanın en güçlüsünden kurtulmayı isteyen herkesi içerdiğini gösteriyor". (6)

Devamı gelecek sayıda

Kaynaklar:

- (1) "Sosyalist International Information". 30 IX. 1967.
- (2) Socialist International Congress Madrid, 13-16 Nov 1980. Final Report of the Socialist International Study Group on Disarmament, P.17.
- (3) Pravda 19 Eylül 1981.
- (4) Frankfurter Allgemeine Zeitung, 20.11.1973.
- (5) L'unité, 23-29.1.1976
- (6) Pravda 18 Ağustos 1980

Frankfurt podium tartışması baştaftı sayfa 13'de

caktır. Faşist yönetimin kendinden olmayan diğer tekelci grupların politik güçlerine bile tahamül etmediği görülmektedir. Kaldığı yurtsever-devrimci güçler onu korkutacaktır. Ve bunlar generaller çetesini daha da azgın önlemler(!) almaya götürecektir.

ABD ve NATO Orta Doğu'da sinsi planların peşindedir. Bunun en somut örneklerinden biri de Irak Kürdistan'ına yapılan saldırı esnasında görülmüştür. Saldırı bizzat, saldırı esnasında tam tek-mil Türkiye'de hazır bulunan Nato kurmaylarının onayıyla gerçekleşmiştir. A-

ma zor, hiç bir yerde ulusal kurtuluşu engelleyememiştir. Ne Nato'nun, ne de faşist generaller şurekâsinin "zoru" halkımızın bağımsızlık mücadelesini engelleyemeyecektir."

Podiuma katılan örgütler:
KKDK, Mala Gelê Kurd, DİB-FAK, GERÇEK, Irak Komünist Partisi temsilcisi, IKDP temsilcisi, Anti-Emperyalist Enformasyon Dergisinden bir temsilci, Av. H.Yıldırım, Serxwebun temsilcisi, DKP (Alman Komünist Partisi) temsilcisi.

ÇAPXANA ÇAND A KURD DEST BI
DERXISTIN Û BELAVKIRINA PIR-
TUKÊN ZAROKAN KIR.

Pirtûka "LOTTA KARE BAJO" derket!

Pirtûkên ku dertên:

* "Kino dibêje alikari bîkum"

* "Kino digot lî wê derê binêre"

* "Ma ga kûvî kûçkan dîxwîn"

korku generalleri sardı

Nerede gerici askerler yönetime el koymuş ise, o andan itibaren korku içlerinde daha da büyümeye başlar. Gelişen, güçlenen ve boyutlanan halk kitlelerinin muhalefeti askerleri deliye döndürür ve paniğe kaptırır. Bunun doğru luğu kendini birçok ülkede kanıtlamıştır.

Zorla bölünmüş Kurdistan'ın herhangi bir parçasında, sömürgecilığe karşı yükselen sıcak bir savaşım, onu sömürgeleştiren diğer sömürgeci devletleri terdirgin etmekte, onları elbirliği ile bunu bastırmaya ve ortadan kaldırmaya itmektedir. Çünkü; Kurdistan ulusal kurtuluş savaşımı bu sömürgeci devletlerin ortak yarasıdır.

Güney Kurdistan'da sömürgeci Saddam diktatörlüğüne karşı gelişen muhalefet, Türkiye sömürgeci-tekelci burjuvazi ve onların kuklaları olan generalleri rahatsız ediyordu. Bu rahatsızlık korkuya dönüşmüştü bile. Korkuya kapılan generaller, Güney Kurdistan'daki Saddam muhalefetine "ufak bir ders" vermek için "kanun kaçaklarını"(!), "sınır ihlalini" bahane ederek 50-60 bin askerle "yumuşak" "insancıl" ve "ufak çapta"(!) bir işgal hareketinde bulundu. Bu "yumuşak" ve "insancıl" hareketin fiyaskoyla sonuçlanması, Kurdistan'da susmuş gibi görünen halkımızın hali, kül-ler altındaki köz gibi parladı. Ve suskunluk çemberini kırmaya başladı. Çünkü; halkımız hiçbir zaman diğer parçalardaki halkımızı kendilerinden ayrı görmemişlerdir. Bundan dolayı Kurdistan'ın herhangi bir parçasında oluşan ve gelişen bir olay diğer parçaları da etkilemiştir. Türk ordusunun G. Kurdistan'a yaptığı "ufak çapta" işgal hareketine karşı halkımız muhalefetini ortaya koydu.

"Türk ordusu kürtleri yok etmek istiyor", "giden askeri güçler, peşmergeleri yok ederse sıra bize gelir", "kürt olan askerleri savaşa göndermiyorlar, çünkü onların savaşmayacağını biliyorlar" v.s. Bütün bunlar köyde, kasabada, tarlada, şehirlerde, işyerlerinde konuşulan şeylerdi ve bütün bunlar bir propaganda biçimini almıştı. Şunu belirtmeden ge-

FAŞİST TÜRK ORDUSU KÜRDİSTAN DAĞLARINDA TUTUNAMAZ !

çemeyeceğim: Bu propaganda ve gelişimi kendiliğinden oldu, devrimciler bu gelişmeye öncülük ve yönlendiricilik etmedi. Bu kendiliğinden gelen propaganda biçimi halkımızın ezilmişliğinden gelen isyan duygularının kendisini çeşitli biçimde ortaya koyuşudur. İşte generalleri kokutan budur. Kurdistan'da gelişen propaganda dalgası Ankara'ya ulaştı bile. Bu dalgaları susturmak için yalan, demagoji, oyun ve entrikalara başvuruldu. Ama halkımız susmadı.

Son olarak, herşeye muktedir olduğunu sanan beşli zorba, Kurdistan'a geldi. Generallerin geldiği yerler en çok G. Kurdistan'a yapılan müdahalede etkilenen Mardin, Siirt, Hakkari illeri oldu. G. Kurdistan'a komşu olan bu illerimiz, askeri işgal için yapılan çalışmaları yakından gözlüyordu.

Halkın dikkatini başka yönere çevirmek için, generallerin ilk uğrak yeri Mardin oldu. Sömürgeci devletin bütün imkan ve çabalarına rağmen, Mardin'de generallerin önünde geniş halk kitlelerini oluşturamadı. Evren, Mardin'de yaptığı konuşmada yalancı, demagojiyi ve oyunları temel aldı. Tehditlere başvururken aynı zamanda halkımızı muhbirlik yapmaya çağırıyordu. Oysa halkımız, sömürgeci devlete muhbirlik yapmanın iğrenç ve aşağılık bir iş olduğunu biliyordu.

Zaten bundan ötürüdür ki Evren, bu çağırımı gerekli buluyor. Bu, Kurdistan'da ezilen sınıf ve tabakalardan gelen insanların hiç muhbirlik yapmaya çağrı anlamına gelmesin, elbette bu tür insanlar vardır Kurdistan'da ama bunlar bir avuç kadardır ve ilerde halkımız bunlardan gereken hesabı soracaktır.

Tehditler ve yalanlar generallere fayda getirmeyecektir. Çünkü artık halkı susturamaz. Meydanda fazla kalabalık toplayamaması da halkımızdan yiyilen bir tokat olarak değerlendirilmelidir.

Temiz Kurdistan toprağını tekrar kirleten beşli zorba, Kurdistan'da yapılan tatbikata da katılacak. 83 Şırnak tatbikatı olan bu tatbikat, Kurdistan'da yapılacak imha ve soykırım hareketinin provasıdır. Belki generaller bu tatbikatı izlerken, türk askerinin ne kadar imhacı olduğunu, kürtlerin de ne çabuk ve kolay imha olduklarını görecekler, içlerindeki korku alevi biraz olsun sönecek ve biraz da rahatlayacaklar. Ama generaller bilmeli ki, ilerde halkımızın silahlı savaşımı önceden planladıkları soykırım-83 tatbikatına benzemeyecek ve o yüksek dağlar generallere mezar olacaktır.

Şunu generallere hatırlatmakta fayda var: KORKUNUN ECELE FAYDASI YOKTUR!

F. Bahgur- Kürdistan

ARTIK TAÇLAR DEĞİL, ŞAPKALAR YUVARLANACAKTIR

12 Eylül 1980'de Generaller Cuntası'nın yönetime zorla el koymasından sonra, Ankara ile İslamabat arasındaki diplomasi trafiğinin daha da sıklaştığı kamuoyu tarafından izlenmektedir. Halkların başına musallat olan bu her iki ülke diktatörünün bölgede emperyalizmin çıkarlarını korumada birlikte nasıl hareket edebileceklerinin planlarını yapmakta oldukları tüm kamuoyu tarafından bilinmektedir. Aralıksız sürdürülen bu görüşmeler bu amacı gerçekleştirmeye yöneliktir.

Pakistan dışişleri bakanı 1983 Mayıs'ında Ziya Ül-Hak'ın "kardeş" ilan ettiği ülkeye yaptığı ziyarette; "Türkiye'yi ikinci yurdum olarak görüyorum" dedi! Başka bir ülkenin dışişleri bakanı da bir ziyareti sırasında aynı sözleri sarfetme zahmetine (!) katlanmıştı. Bu dışişleri bakanı bilindiği gibi "Beyaz Kuş" adlı uçağın yolcusu eski NATO başkomutanı, ABD dışişleri bakanı Alexander Haig hazretleri idi. O da Türkiye'yi ziyareti sırasında; "Kendimi vatanımdaymışım gibi hissediyorum" demişti. Uşakların ve dalkavukların efendilerinden önce görüş bildirdikleri görülmediği için Pakistan dışişleri bakanının, efendisi Haig'in aynı içerikli sözlerini bir yıl sonra yinelenmesini garipsememek gerekir.

Pakistan halklarının çıkarlarına azgınca saldıran, onların her türlü demokratik hak ve özgürlük istemlerini kanla bastıran ve halkların iradesine rağmen "şimdilik" yönetimi süngü yoluyla işgal eden cellat Ziya Ül-Hak'ın, bölgede ABD'nin sadık uşaklarından biri olduğu bilinen bir gerçektir. Halk düşmanı olan bu kanlı yönetim, ABD doları, silahı, eğitimleriyle Afgan devrim kaçkınlarını topraklarında eğitip, Afganistan Devrimci-Demokratik iktidarına saldırmakta ve Afgan halklarının şanlı Nisan Devrimi ile elde edip geliştirdiği kazanımları ortadan kaldırmak ve bu ülkeyi emperyalizmin güdümünde, bölgedeki halkların yükselen savaşıma karşı gerici bir kale durumuna getirmeye çalışmaktadır.

MGK çetesi de ABD'nin sadık uşaklarındandır. Bu çete iktidarı zorla gassettikten sonra, ülkede emperyalizmin bölgedeki halklara ve özellikle SSCB'ne yönelik saldırgan planları için uygun bir ortam oluşturdu. Emperyalizm -özellikle ABD emperyalizmi-, Türkiye'yi çıkarlarını korumada daha rahat kullanabileme olanaklarına kavuşmuş oldu. Bugün ülkemiz Kurdistan ve Türkiye'yi ABD üstleri ve askeri hava alanları ile donatmış bulunmaktadır. Tüm bu yapılanlar özellikle içte; Türkiye ve Kurdistan emekçi halklarının yükselen savaşıma durdurmak, dışta da bölge halklarının ilerici hareketlerinin gelişmesini engellemek ve en başta sosyalist dünyaya karşı bir sıçrayış tahtası oluşturmak içindir.

ABD'nin sadık uşakları Evren ve Ül-Hak neden "kardeş" olmasınlar? İler Türkmen için de Pakistan neden ikinci yurt olmasın? Gözlerini kan bürümüş bu "ikiz kardeş" kanlı çetelerinin birleştiği noktalar var;

-Her ikisi de içte köklü dönüşümlerin gerçekleşmesine engel olmak için gelmişler.

-Her ikisi de zorla ve halkların iradelerine karşı iktidarı ele geçirmişlerdir.

-Her ikisi de çürüyen sistemin yapılarından kaynaklanan bunalımın faturası-

nı emekçilere ödetmeye çalışmak için gelmişlerdir.

-Ve her ikisi de tüm bunları yapmaya çalışırken emperyalizmin onayını almışlar ve birer kukla rejimi durumundadırlar.

İşte; bu ortak amaçlar, bu çetelerin neden kardeş olduklarını kavramamıza yetmektedir.

Geçenlerde Türkiye'yi ziyaret eden Pakistan Dışişleri bakanının görüşmeleri, öngörülen birçok amacı gerçekleştirmeye yöneliktir. Türk ordusunun işgalı altındaki Güney Kıbrısın "bağımsızlığını"(!) ilan etmesi durumunda onu resmen tanımayı bildirmeye gelen bakan, ayrıca Türkiye'ye yerleştirilen Afgan devrim kaçkınlarının sayısının artırılmasını da isteyecek.

Bu ikiz kardeş, kimbilir belki de imam kardeşleri Humeyniyi de unutmayacak ve beraberce yıkılan, dağıtılan CENTO'nun yerine yeni bir pakt kurmayı planlayacaklar. Bu paktın ismi de büyük bir ihtimalle herhalde İslamto(!) olacak.

Ama nafiye; dün nasıl ki İran halkları Şahın tacını yuvarlattılarsa, yarın Türk, Pakistan ve Kurdistan halkları, Humeyni'nin kavuğu ile beraber generallerin şapkalarını da yuvarlayacaklardır.

ARMANC

OKULU LARINDAN

YAŞASIN ARMANC'IN 5. YILI
Kurdistan ulusal demokratik halk devrimi mücadelesinde, kitlelerin gözü, kulağı ve sesi dergimiz ARMANC'ın 5. yılını yılına girmesi gerçekten önemli bir olaydır.

Özellikle tüm ilerici dergi, gazete ve yayınların yasaklandığı, halkımız üzerinde ağır baskı ve terörün uygulandığı ve onun herşeyden yoksun bırakılarak susturulmaya çalışıldığı bu dönemde Armanc çok önemli bir boşluğu dolduruyor.

Yaptığı işin bilincinde, özverili ve mücadeleyi sıcak tutan Armanc, yüklendiği bu ağır ama onurlu görevi tüm zorluklara göğüs gererek, bugün Türkiye ve Kürdistan ilerici, demokrat kamuoyunda ilgi ile izlenen bir düzeye erişerek 4 koca yıl geride bırakmıştır. Armanc artık hayatımıza girmiştir. Çıkacak her yeni sayısını dört gözle bekliyoruz.

Armanc'ın 5. yılı kutlu olsun derken, tüm Armanc çalışanlarına devrimci selamlarımızı sunar ileriki çalışmalarınızda başarılar dileriz.

Bir grup Armanc okuru
DANİMARKA

KURDISTANA CİHAN

Ez Kurdistan im, ez birindar im û gula cihan im.
Ez ne bê xwedi me, kelemên pêş çavên neyar im
Ez bî şev, bî roj dîkîm xebat ji bo te welat!
Ez bawer im, bî pêşmêrgên Kurd tu bibi felat!
"....."

le şahit olduğum için gerçekleri yazmaktan kendimi alamadım. İnanmayanlar soruşturup araştırabilirler. Gerçekler acıdır. !

Ben yedi (7) yıldan beridir İsvetç'teyim. İsvetç'te çıkan Kürt yayınlarının hemen hemen tümünü izliyorum. Hele bu yıl iki ayrı ARMANC çıkınca daha da dikkatlice izlemeye başladım. ARMANC olayının dışında olduğum biri olduğum için ikisinede aynı gözle, aynı tavırla yaklaşıyordum. Biri hemen birinci sayıdan itibaren ayrı çıkmanın gerekçelerini açıklayarak kendi görüşlerini yazmaya başladı. Diğer ARMANC'da ise ses seda yoktu. Sanki iki ARMANC çıkmıyormuş gibi yayınına devam etti. Fakat tuhaf olan şey, birinin birinci ve ikinci sayılarında açıkladıkları konuya, diğer sessiz ve sedasız ARMANC şimdi, bir yıl sonra yazmaya başladı. Beni düşündüren, neden bir yıl sonra ?

Birde, ARMANC yayınları dışında her iki taraftan da bir sürü olaylarla ilgili suçlamalar oldu. Benim kulağıma geldi. Fakat hangi tarafın haklı olup olmadığı, gerçekleri ve gerçek dışı olayları süreç gösterecekti. Ve bence gösterdi de. Çok basit bir örnek vermek istiyorum, canlı ve somut bir örnek. Bana

Armanc) diğer ARMANC'ı bu siyasetin gölgesi olarak niteliyor. Ayda değil dünyada yaşıyoruz. Hele İsvetç'te yaşıyoruz. Lafla peynir gemisi nereye kadar gider. Bırakalım gölgeyi, kim kimin kuyruğudur herkes gözleriyle görüyor, yaşıyor. Sessiz ARMANC gurubu ayrıldıktan bugüne kadar İSTİB'in bir yan örgütü oldu. İsvetç'teki İSTİB'in kuyruk eylemlerini destekledi. Kendi başına bunları saymaya gerek yok. Onlara bir sorum var: Şimdi örgüt olarak bir yıldan beri kimin odasında oturuyorsunuz, kimin acı kahvesini hergün içiyorsunuz ? Hani, "bir acı kahvenin bin yıllık hatırı vardır" derler. Bunun kıymetini bilmeyenlere ne derler ?

Susun ! Size dostça bir sözüm var. Sakın etmeyin, eylemeyin yerin kulağı var ! Her ne kadar İSTİB'liler, FİDEF'liler zahmet edip de sessiz ve müsfede ARMANC'ınızı okumuyorsa da gene yerin kulağı var. Birisi onları kulağına fısıldayıp da, bak bunlar size böyle böyle diyorlar dese, o zaman sizin için işler kötü olur. Siz hem sıcak odadan hem de sıcacık ve acı kahveden olursunuz. ! Sizi kapı dışarı ederler. Kötüsü İsvetç'in kışı da çok soğuk, fena üşütürsünüz ha ...

Bir ARMANC okuyucusu

MAX SCHMİDT İLE SÖYLEŞİ

KKDK: Kendinizi tanıttırmısınız bay Schmidt?

SCHMİDT: Ben Berlin Üniversitesinde profesör, DDR'ın uluslararası ekonomi politikası entitüsünde Direktör ve DDR-Bariş Konseyi Başkan yardımcısıyım.

KKDK: Ekonomi politika uzmanı olduğunuzua göre bize Sosyalist ekonomi ile Kapitalist ekonomi arasındaki temel ayrılıkları ve ülkenizin bu konudaki başarıları anlatırmısınız?

SCHMİDT: Bu iki ekonomik sistem arasındaki temel ayrılıkları şöyle kısa olarak sıralayabilirim.

Sosyalist ekonomi toplumsal mülkiyete dayanıp,merkezi plan sistemine göre işlemektedir. Burada belirleyici olan sosyal ve ekonomik politikanın birliğidir. Temel hedef insanların maddi ve manevi ihtiyaçların daha iyi karşılanmasıdır. Ülkemiz Sosyalist Almanya,ekonomik gelişmeye çok küçük bir seviyede başlamış;bu gün dünyanın en önemli on endüstri ülkesi arasında yer almaktadır. Ortalama gelir 750,-1025 D.M arasında değişmektedir. Ortalama ekonomik gelişim oranı % 4 ile 5 arasında değişip, 1983'de bu % 4,5'i bulmuştur. Bizde Kapitalist ülkelerde sözkonusu Sıfır- gelişimi'nin tersine planlı ekonomik gelişim uygulanmaktadır. Bunda hedef ihtiyaçların karşılanmasıdır.

Sosyal politikamızın hedefleri başlıca şunlardır;

- 1- Ev problemimizin çözümü.
- 2- Anne ve çocuğun doğumdan önce ve sonra korunması (Bizde doğum izni bir yıldır.)
- 3- Sağlık kurumunun parasız geliştirilmesi. Ülkemize işçilerin yaptığı tüm sigorta , emeklilik v.b gider toplamı, aylık en fazla 60,- D.M. dir.
- 4- Yüksek eğitim: Ülkemizde mecburi öğrenim 10 yıldır. Bu on yıldan sonra eğitim ya meslek eğitimi ile yada yüksek öğrenim devam eder.Çok masraflı olmasına rağmen eğitim sistemimiz çok yararlı olmuştur.
- 5- Çok yönlü meslek eğitimi. (Her isteye nê-olanak sağlamak koşuluyla.)

Bütün bu sosyal amaçlı hedefler için

gerekli araç ve gereçleri devlet temin eder. Temel karşılanma alanı da elde edilen kârdır.

KKDK: Bu arada bir soru sormak gerekirse ; Sosyalist ülkelerin mallarında kalite düşüklüğünün propagandası kapitalist ekonomistlerce yapılmaktadır. Bu konuda ne söylersiniz?

SCHMİDT: Bunun aleyhte bir propaganda olduğunu hemen vurgulamak isterim. Ülkemiz DDR üretimnin 1/3'nü dışarıya ihraç etmektedir. Bu bizim kaliteyi düzeltmemizin zorunlu olduğunu gösterir. Biz daha çok kendimizi bazı dallar üzerine konsantre edip bu dallarda kaliteyi en yüksek seviye'ye ulaştırmayı amaçlıyoruz. Örnek verirse; tekstil makinelerimiz bütün dünyaca tanınmaktadır. Dünya'nın hemen hemen her limanında karşınıza çıkan vinçler DDR malıdır. Tabii ki , biz araba sanayisinde dünya ile rekabet etmiyoruz. Peynirlerimizin Fransız peynirinden daha kaliteli olduğunu'da iddia etmiyoruz. Bu bütün ülkeler için şu yada bu dalda ayrı geçeri- liliğe sahiptir.

İhraçatımızın büyük kısmı Sovyetler Birliği ile yapıyoruz.BRD ile yıllık yaklaşık mal alış-verişimiz 14 milyar D.M.'i tutmaktadır. Sonuç olarak DDR'ın başarılı bir sanayi ülkesi olduğunu vurgulamak isterim.

KKDK: Türkiye ve Kürdistan sorunu ile yakından ilgileniyormusunuz? Son gelişmeler hakkında bilginiz varmıdır? Bilişildiği gibi bugün Türkiye'de iktidarı - faşist cunta gaspettiğinden bu yana önemli gelişmelere tanık olunmuştur. ABD'nin Türkiyedeki üsleri artırılmış , ikili özel antlaşmalar imzalanmış ve Türkiye -Kürdistan'ına yeni üsler ve çek- vik kuvetler yerleştirilme planları yapılmıştır.

Bu gelişmelerin en aktualide Türk ordusunun Irak hükümetiyle anlaşmalı, ABD destekli Irak- Kürdistan'ına saldırısıdır. Bu saldırı bize bir kez daha ülkemizi dört parçaya bölen sömürgecilerin aralarındaki çelişkilere rağmen en ufak bir dara düşüşte,birbirleri ile kenet-

lendiğini göstermiş ve gerçek dostlarımızın dünya ilerici güçleri olduğunu kanıtlamıştır.

SCHMİDT: Önce kısa'da olsa burada vermiş olduğunuz infomasyon'a teşekkür edeceğimi ve bu konuda ülkemde çalışmaya yapaçağımı bildirmek istiyorum. Ülkemiz Kürdistan ve Türkiye ile ilgilenmesine rağmen bildiklerimiz sınırlıdır. Yalnız çok açıktır ki , Türkiye ABD'nin en yeni stratejik alanlarından biridir. ABD yalnız coğrafik olarak Sovyetler Birliğini değil, golf sahasını da el tına almak istiyor. Haritaya bakıldığında Türkiye, yukarda Sovyetler Birliği'ne, aşağıda da güneye karşı bekleçilik yapmaktadır.Askerî cuntanın ABD'ce desteklenmesi, bunun için önem taşımaktadır. var mı ?

KKDK : Bugün burada Dünya Barişını sağlamak için bir arada bulunuyoruz, bu konuda diyecekleriniz var mı ? Ayrıca, halkımıza iletmek iste diğiniz dilekeleriniz

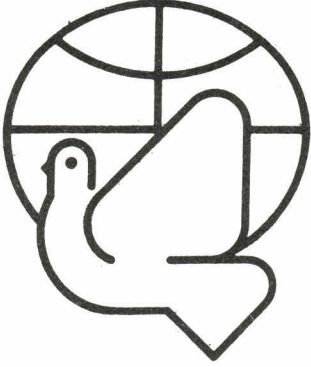
SCHMİDT: Biz Bariş için çok dikkat sarf ediyoruz. Yalnız bunun için ABD'nin savaş saldırılarının azaltılması gerekir. Savaş ilerici güçlerin çıkarına yarar getirmez. Kürdistan ve Türkiye problemlerinde barışçı kurtuluşlarınızı dilerim. Ayrıca ilerici güçlerin kendi içlerinde birliğini dilerim. Ulusal kurtuluş hareketleri parçalandığı müdetçe Emperyalizm tarafından rahatça baskı altında tutabilmektedir.

Bunun için, Kürt hareketlerinin kendi aralarında birlik sağlama uğraşlarını doğru buluyor ve başarılar diliyorum.Ayrıca, verdiğiniz değerli bilgileri ülkemde yazacağımı da belirtmek istiyorum.

KKDK: Verdiğiniz bilgiler için teşekkür ederiz, barış mücadelenizde başarılar dileriz.

prag dünya barış toplantısı

PRAHA 83

21.06.1983 tarihinde, Çekoslovakya'nın başşehri Prag'da yapılan, "Atom savaşına karşı barış ve yaşam için dünya toplantısı", 132 devlet, 1432 örgüt ve 3625 delege katılımı ile bugüne kadar dünyada yapılmış olan barış toplantılarının en büyüğü olmuştur.Çeşitli devlet adamları, önemli şahıslar ve örgüt temsilcilerinin katıldığı toplantı, güçlü bir organize ve düzen içinde yürütüldü.6 dilden (Çekçe, İngilizce, Arapça, İspanyolca, Fransızca, Almanca) tercümenin yapıldığı toplantı, büyük kongre salonunda yapılan açılışla başladı.

Toplantının organize işleriyle sorumlu, Çekoslovakya hazırlık Komitesi, bir bildirge sunarak bütün misafir ve delegelerin Çekoslovakya Sosyalist Cumhuriyetinin misafiri olduğunu belirtti.Daha sonra sırasıyla Çekoslovakya devlet başkanının açılış konuşmasından sonra Dünya Barış Konseyi başkanı da birer konuşma yaptılar.Dünya Barış Konseyi başkanı, konuşmasını, "güçleneceğiz ! ve savaşı yeneceğiz !" sözleriyle tamamladı.

Daha sonra, iki gün sürecek Gurup-Diyaloglarına başlandı. 11 ana noktadan oluşan Diyalog'lar çeşitli barış sorunlarını içeriyordu.

Bütün hafta boyunca süren toplantıya, KKDK temsilcisi de hazır bulunarak toplantıyı izlemiş, Diyalog ve Gurup toplantılarına katılmıştır.Toplantı ve komisyonlarda KKDK ve diğer delegeler ortak hareket ederek, özellikle Ortadoğu, Asya, Afrika ve Latin Amerika sorunları tartışıldı.Kürdistan sorunu dile getirilerek son gelişmelere dikkat çekildi.

Ayrıca 21.06.83 günü akşamı, Prag halkı ve toplantı delegelerinin de katılımıyla barış hareketi için büyük bir miting düzenlendi.Mitinge katılım 120-130 bin civarındaydı.

Toplantıda KKDK hazırladığı bir yazıyı çoğaltarak dağıtmıştır.Ayrıca Kürt halkı ve barış

güçleri ile, DDKD ile dayanışmayı yükseltelim adlı broşürleri ve Kürdistan'daki son gelişmeler üzerine hazırlanmış Almanca ve Fransızca bildiriler dağıtmıştır.

Diyaloglar ve geceler sırasında, KKDK birçok barış delegasyonu kişi ve örgüt temsilcileriyle görüşmeler, röportajlar yapmıştır. Bu röportajlardan birini dergimizin 23. sayfasında yayınlıyoruz.

3. yılında sömürgeci - faşist cuntayı

PROTESTO YÜRÜYÜŞÜNE KATIL!

Yürüyüşün başlangıç yeri ve saati:

10 Eylül, Cumartesi, saat : 10.30

EBERTPLATZ (Theodo Heusinger)

KÖLN

Miting : Neumarkt

KOVARA KURDİ / MANATLIG KURDISK TIDSKRIFT / KURDISH MAGAZINE

ISSN : 0348 - 7385

Navnişan / Adress : ARMANC Sveav. 135 nb 113 46 Stockholm - SWEDEN POSTGIRO: 23 89 94 - 8

Xwedi / Utgivare : : KURDISKA DEMOKRATISKA ARBETARFÖRENINGEN - K.K.D.K -

KOMELA KARKEREN DEMOKRATEN KURDISTANE I Swed -KKDK- Tel:08-330554

Buha / Pris-Price : 7,5 kr. / 1,5 D-mark / 75 T-Lira * ARMANC - Kovara Kurdi - mehe carek derte

ABONE/Subscription : 1 sal - 1 ar - 1 year : 100 kronor * 6 meh - 6 man - 6 month : 50 kronor - 20 D-mark